

**Motion for Election of Members—
Committee of Private Members' Bills
and Resolutions.**

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, I beg to move :

“That this Assembly do proceed to elect ten members to the Committee of Private Members' Bills and Resolutions in accordance with sub-rule (1) of Rule 267-A of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly”.

Mr. SPEAKER.—The question is : “ That this Assembly do proceed to elect ten members to the Committee of Private Members' Bills and Resolutions in accordance with sub-rule (1) of Rule 267-A of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The calendar of events for the election is being circulated separately.

**Motion for Election of Members—
House Committee.**

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, I beg to move :

“That this Assembly do proceed to elect eight members to the House Committee in accordance with sub-rule (2) of Rule 332 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.”

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That this Assembly do proceed to elect eight members to the House Committee in accordance with sub-rule (2) of Rule 332 of the Rules of Procedure & Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The calendar of events for the election is being circulated separately.

Member's Representations

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, before we enter upon the next item of business of the day, I would like to know what has happened to the notice that we had given under Rule 309 (2) regarding the suspension of the Hon'ble Member Sri S. Gopala Gowda.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble member wanted to raise any matter other than that which is included in the agenda for the day, he should have come to me and told me about it. Anyway, I may tell him that the reply is already issued.

**BUDGET ESTIMATES FOR 1962-63—
GENERAL DISCUSSION**

(Debate continued)

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, a deficit budget has been placed before this House a few months back and we are asked to debate on it. I am constrained to say that this is one of the shabbiest of budgets that has been ever presented to this House. I say it is shabby because when one glances at the budget speech of the Finance Minister it looks as if it is a pool of figures supplied by the various departments. Any Budget will have to contain an economic survey of the State of Mysore, but unfortunately the budget speech as it was read before this House does not contain an economic survey of the State of Mysore. The Budget is just like a departmental report. It has got so many figures which can confuse a legislator. When the Finance Minister at the Centre presents the budget, he catalogues the physical targets achieved and he also mentions the financial targets. But unfortunately the Budget as presented to this House does not contain the physical targets that have been achieved. We are in a very critical stage. The Five-Year Plans have been and are being executed since the past 11 years and today many of us are not aware as to what progress the Government has made in the various fields of development. The

sole aim of any planning is to increase production. It was the late *Bharatratna* Visvesvaraya who proclaimed 'either we produced or we perish'. He said that in the twenties. What was good in 1920s is certainly good today also. Now, Sir, the budget and the working of various Departments of the Government of Mysore show that sufficient progress has not been made. For example, I quote foodgrains production. The production of rice in 1958-59 was under the index No. 166.1. In 1960-61, the production fell and the index number supplied to us is 153. Again, for ragi, in 1958-59, the index number stood at 238.7 and in 1960-61 at 217.1. The question is why are we planning? Are we planning for the prosperity of this country? Are we planning for increased production so that as a result of all round progress of the State could be achieved? But after executing these plans for ten years or eleven years, if the Government were to report to this House that the food production is showing a downward trend, naturally I am afraid there is something drastically wrong in the way in which these plan targets are being executed or administered. So also, non-food crops which stood at 174.27 in 1957-58 have come down to 101.6 in 1961-62. This raises a very genuine doubt in all of us whether the Government has successfully implemented the various plan targets. The community development projects have been started with great fanfare. New blocks are sanctioned every year. The sole aim of starting this community development scheme and the national extension service scheme is to cultivate land intensively and to achieve diversified area development. The instances I have quoted, Sir, only go to show that even these projects—community development projects and the national extension service schemes—have been a big failure in the State. Would it not be profitable for the Government to conduct a survey so as to assess the real situation today? Would it not be profitable for the entire House if the Government were to have certain evaluation committees which would go

into the question of whether these physical targets have been achieved? No doubt most of the financial targets are achieved but when physical targets are not achieved, there is no point in just giving out a report that certain financial targets are achieved. So, Sir, when the Finance Minister replies to the Budget debate in this House, he will certainly make it a point to answer how this particular point could be met, how best this House could assess the situation. In the Central Government, we are told that certain evaluation committees are appointed and they go into this question.

Secondly, my subject which is so very dear to my heart and dear to the hearts of many Members of this House is this problem of education in this country. It has been the lot of the Members on this side of the House to always plead the cause of the under-privileged and the underdog. Again, Sir, it is the privilege of the Opposition in this House which has time and again fought for the cause of the underdog. It is the question of re-employing the lecturers whose services were terminated a couple of months back. I have raised this matter repeatedly on the floor of this House. There is a Committee of Assurances. The Committee has not been elected by this House. Hence the Committee has not been functioning. The previous Chief Minister when I raised this question last time was pleased to assure this House that their services would be regularised and all the one hundred & eleven (that is a very odd number) temporary lecturers would be re-appointed on the very first day when the colleges reopened. Let us examine the situation today. Today, we are told and the Hon'ble Minister for Education made a very detailed statement in this House only the other day that all the one hundred & eleven temporary lecturers would not be recruited or would not be appointed as temporary lecturers but they would be appointed as tutors and demonstrators.

Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—A slight modification, Sir. Today I am told that all the lecturers who were aggrieved have

(SRI B. D. JATTI)

agreed to be designated as assistant lecturers and the whole question is settled.

(SRI C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Instead of demonstrators and tutors you called them assistant lecturers with a big name.

(SRI S. M. KRISHNA).—It is the fashion of the Government to change orders every twenty four hours. It is not a very meritorious fashion. I hope this would not happen again because only day before yesterday the Education Minister was very adamant & was very firm in his tone when he said that they would not be appointed as lecturers but today we are given to understand that they will be designated as assistant lecturers. We have to have more information on this question of appointment of assistant lecturers, what are the emoluments of the assistant lecturers, will they be started on Rs. 130 or Rs. 150 or Rs. 250 a month? Those things have got to be worked out. The fact they were raw and inexperienced may not be correct. I believe all of them have put in one year, some of them have put in five to six years of service; some of them have even put in eight years of service. So, there should not be any trouble. The Government should not stand on question of prestige because nobody's prestige is involved because the Government can change orders frequently. Anyway if it satisfies one hundred & eleven of them and they will go back as assistant lecturers, I for myself have no objection. But still, I contend that the Government should have been generous specially with the lecturers. They give to this nation, the makers of to-morrow's India and to-morrow's Mysore. So, it behoves the honour of any Government and honour of this House also that we should treat them with respect. Just because the Director of Collegiate Education was drawing a salary of Rs. 75 when he entered into Government service it does not mean that the lecturers of today should not draw Rs. 130 or Rs. 150. The cost of living has gone up more than five times whereas the increase in salary has gone up only

by three times. In your Rama Rajya which you have been establishing for the past fifteen years, just look at the food prices! It has reached the moon. Again you say there should be austerity; there should be simplicity and we should economise. You have raised the fees in colleges by 44 per cent. The forcible argument advanced by the Government is that in the neighbouring provinces the fees are high and naturally we have to catch up with the neighbouring Governments. Whenever it is convenient, you try to catch up with the neighbouring Governments but when it is not convenient you just keep your eyes closed, and plug your ears. For example this ministerial expansion has been going on like Hanumantha's tail. Nobody knows where it is going to stop. When it comes to a question of raising tuition fees, you say, "well in neighbouring provinces' tuition fees are so much and we will have to catch up with them" Worthy examples must always be emulated and we, the members of the Opposition; will always be behind the Government in enforcing austerity measures. We have been making constructive criticisms. But they fall on deaf ears of the Government. The Government ought to be a little more cautious and ought to live up to its expectations.

The third general election has very recently taken place and it is the misfortune of this country that the Congress has come back to power again. Yesterday the Hon'ble Chief Minister was pleased to say that for another ten to fifteen years the Congress would remain. My hon'ble friend Sri Andanappa said that Sri S. Nijalingappa should continue for another ten or fifteen years as Chief Minister. No Government is permanent in this country. Today we are on this side and you are on that side. To-morrow we may exchange the seats.

(SRI B. D. JATTI).—We are in a democracy.

(SRI S. M. KRISHNA).—It shall happen. In 1967 failing which certainly it will be so in 1972.

Sri B. D. JATTI.—You are a young man and you will have a chance. (*Laughter*).

Sri S. M. KRISHNA.—Thank you. This question of establishing good conventions should always be kept in mind. Let us, for example, take the simple project Bolare project in Maddur taluk. It pains very much to hear that the project which helps thousands of ryots in that part of the District is proposed to be dropped. It was sanctioned in the month of January 1962. The then Public Works Minister was very enthusiastic about that project. When I asked a question the Government had stated that the project was sanctioned, and not tenders were called for and today they say that it is given up, the reason being that it is in the non-planned section. Any person with an average intelligence can understand the motive behind that. How can a project which was found feasible in January 1962 will not be feasible in July 1962?

What is the motive behind this abrupt change? I am forced to ask, through you, Sir, what is the motive behind this move? There is certainly a political motive behind this; vindictiveness behind this. If this project is not going to be sanctioned, people are not going to die; they will survive. It is to pull you down from past scandal that a project which was feasible in January is not found feasible in July just because that constituency elects an opposition member to this Assembly. There can be no other reason. I say it with emotion because the people had high hopes and they will be disillusioned. It is all so because of a single individual of the State; just because he happens to hold top ranking place in the Congress organisation. I appeal to the good sense of the Government; I appeal in the name of humanity that you will have to live up to your expectations and promises. I hope that my friends on the other side will come up to the expectations and do what is good. That is about the Bolare project.

I have said about education. I very sincerely make an appeal to the Government that the enhancement of fees in

various colleges hits very badly the poor people. The Government would do well to reconsider their decision. I am sure, there will be considerable agitation by the students and the parents who are primarily to bear the enhancement.

I have got a word to say about the working of the National Extension Services and the package plan in Mandya district. We, the members who represent Mandya District are very thankful to the Government of Mysore for introducing a new scheme which is unique. If the citizens of Mandya and the administrators of that district can get together so that they can implement this package programme successfully, it will go a very long way in helping to solve the problem of food production in this country. We are still adopting the age old methods of cultivation and the malady of Indian agriculture is that the agriculturists do not take to new methods of agriculture. This package programme has got to be implemented and the Government has got to be very cautious in implementing this programme. I know recently an officer who was trained in U.S.A. and who was specially deputed to Tanjore to study how this package programme is working, and who was in charge of this work in Mandya District has been all on a sudden transferred and posted to some place in Bangalore. I fail to understand what was the compelling reason to change him. He is a young man with drive; a person of integrity and he knows the programme. He was specially deputed to Tanjore to study the programme. Today if we were to have another officer, just think of the expenses we would have to incur. That officer will have to be deputed and he will have to come back to Mandya and then execute the plan. All that could be avoided if we have that officer who successfully initiated this package programme in the district. It is true that officers quarrel about promotions, transfers, about houses, etc. There is nothing new about it. But for another man's guilt, the right thinking person should not be punished as a consequence of which the whole plan suffers.

About the National Extension Services, there is much to be said. It has not been a boon to the country. Of course as my friend Sri Lakkappa mentioned it can be called as a Note Eating Scheme.

I am inclined to agree with him. All that we see in the rural areas is jeeps moving here and there. No productive work is done and nothing beneficial has so far been done under this scheme. One of the important problems is the problem of water supply. Every village should have sufficient water. But in many villages, there is actually water scarcity. If a villager approaches the N.E.S. Officer or the Block Development Officer, he directs him to the President of the Taluk Board. If the President is approached, he will have political colours and to that extent the common man suffers.

So, I want the Government of Mysore to take up this scheme of providing water in the rural areas and digging up new wells. Directly, it should be the responsibility of the Government. It should not be delegated to any authority other than the Government. This is a very humble suggestion and it needs action.

2-30 P.M.

Lastly, I would only hope that this Cabinet which is making a beginning does well. All that I am interested and all that we are interested in is that it should make an auspicious beginning. The State of ours should have a stable Government. It is not the wish of anybody on this side of the House that the Government should not be stable. We want a stable Government as much as anyone of you wants a stable Government. Because, then only we could assert, and we could move forward. We are in the sixties. There is so much to be done. We are lagging behind and time is running out. We wish all God-speed to this Government so that they could be just in their administration, fair not only to their friends who are sailing along with them, but also to worthy opponents like us, Sir. Thank you.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀರ್ (ಹುಟ್ಟಿದ್ದು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಪಡಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಂದ ಆಗ ಮಾಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಅಂತ್ಯಾಯಿ

ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡು ಶ್ರೀನೆ. ಹಾಗೂ ಈ ನಂಬಿಂದದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಎತ್ತಾರಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಬ್ರೆಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀನೆ. ಭಾರತ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦ ಜನ ವ್ಯವಸಾಯಿವನ್ನೇ ಅವ ಉಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬೀಎನವನ್ನು ನಾಗಿನಿವಂತಹ ಜನಗಳು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡು ಶ್ರೀದ್ವಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ೩೦ ರಷ್ಟು ಜನಗಳೆಲ್ಲಾರೆಗೆ ನಾಕಿರಿ ಇತಾಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಗಳು ಯಾವಾದೇ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬೀಎನವನ್ನು ನಡೆಸು ಶ್ರೀದ್ವರೂ ಈ ೩೦ರಷ್ಟು ಜನರು ಪಟ್ಟಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನಾ ಅಯೋಗದವರ ಅಂತಿ ನಂಬಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦ ರಷ್ಟು ಜನಗಳೆಲ್ಲಾರೆ ಏಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಿವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೩೦ ರಷ್ಟು ಏಂದರೆ ಪಟ್ಟಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಂಥ ಜನರ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕಂತ ಕಡವೆ ಇದೆ ಏಂದು ಯೋಜನಾ ಅಯೋಗದವರ ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲದ ಜನರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟ, ಪಟ್ಟಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟ ಕ್ಕಂತ ಬಹಳ ಕೆಳಗಡೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಗುರಿ ಎನ್ನಿಂದರೆ ಕೆಳಗಾಷ್ಟುದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಜನರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಂತ ಜನರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದೇ ಇಡೀ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಗುರಿ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ವಾದೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆಗ್ಗಿಗಿರಿ ಏಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಯಾವಾದೇ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಯಾವಾದೇ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳಿಸುತ್ತಿರು, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಕೊಡು ಈ ಹೆಗ್ಗಿಗಿರಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ, ಏಂದು ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಯ ಏತ್ತರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಈ ಮತ್ತು ನಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟವನ್ನು ಪಟ್ಟಳಿಗಳಿಗಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟಕ್ಕೆ ವರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಕನಸಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ವೆಯಾದೆ ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಯಗಿನ ಏತ್ತರು ಚೆಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಚೆಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ದಂಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬುಲಾದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟಕ್ಕೂ, ಪಟ್ಟಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಜೀವನ ಮಾಟ್ಟಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡವೆಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಜೀವನ

కచ్చేరి, అనుష్టంచ కమ్ముడైనర కచ్చేరి, కలి క్షప్పవర కచ్చేరియింద బిట్టు కోక్కుటియిట్టునిల్ల ఏపినిస్టరిగి బహ్మి కోగ్గి ప్రైస్ హత్తార్యునారి అలండల్లగి హోగి బరువుదరోగి గి 8-10 వహ కచ్చేదు 20 వహగాలూదరూ తీమానవాగు పుదిల్ల. ఇదక్క అస్టోకోదుపుదరింద తమ్మ వేళే, హరణ, హా హరణ అస్టో అల్ల గొరోగ్గి ద్వేషప్రకరణ నిజయుత్తదే ఎందు తీళదుకోండు గ్రామరాజు విస్తరణ మాదువనలువాగి అజ్ఞ కోదుపుదన్నే బిట్టుబిట్టుద్వారే. ఇపోతీనిదిపన పుట్టణదల్ల వాసమాదువచరిగి ఎష్ట్టు అనుకూలతే గభు ఆగుతీవే ఎంబుడన్ను తాపు విశార మాడ చేకు. హళ్లయోగి ఒందు మనయుల్ల నాలుకు మనసెనదవరు ఇరుత్తారే. దినంప్రతి లడాయి నిజుముతీరుత్తదే; దినంప్రత క్షోగి క్షోకట్టి న్యాయ నిజయుదిష్టరూ Cold war అంతల నిజేవే ఇరుత్తదే; ఆ పరిష్కితి ఇరుత్తదే. మానెయుల్ల బిట్టు రోగి జడ్డరే అవనన్న కాసిగి మేలే కాశ అవిగి లపపచుచుమాదుపుదక్కే స్థాటిక్కుపుదిల్ల. అవన మాక్కలు నాలేయుల్ల బిట్టుపుదక్కే కోదులు న్నోళ ఇరువుదిల్ల. అవర ఈ కనికర పరిసీ తియన్నే కొన్నారి నోలిడి పరికరించేకేందర్ మాన్సీ మంత్రి గులాగల్లే అధివా నర్సారద అధికారిగులాగాల అదప్పు జాగ్రత్త expedite మాడత్తేవే, అదు మాదుత్తేవే, ఇదు మాదుత్తేవే ఎందు అన్న తక్క అనేక నమశునేయ లుత్తరగణన్న కోదు తారే. ఈ లుత్తరదింద ప్రత్యే బడిసిదహాగాగు పుదిల్ల. బెంగళూరినంథ పుట్టణదోషగి, మంత్ర మందలదపరిగి న్నాన ఇదు. సెక్రెటియిట్టుగా న్నాన ఇదు. సిటి జింపేల్వామెంట్ బోఇడ్స్ ఇదు. అదక్క బేకాదప్పు హంద సకాయి నర్సారదచరు మాదుపుదు బుంటు. పుట్టణదల్ల ఇపోతీనిదిపన జనతెయి ఒత్తుడ ఇదు ఎందు నుత్త ముత్తల జాగ తగేదుకొళ్లుక్కే, అశ్వేర్ మాదలక్క, పూళ్లక్క మాదలక్కే బేకాదమ్ము న్నాలభ్యపంటు. నీపు వార్లిమెంట్ మేంబరిగా, ఎం. ఎల్. ఎ గుాగి జునాయితరాగుత్తీరి, పుట్టణదవరే ఆగిబుత్తీరి నిమాగే హళ్లగభ పరిపే అదపా తాను తరీ ఒళగే కోగువుదిల్ల, నాకాదచమ్మి ప్రయుత్తమాదువెదిల్ల ఎందు హళ్లగభల్ల నన్నున్న ఆశ్చేపణమాదుత్తారే. సిటిగల్లు సిటి జింపేల్వామెంట్ బోఇడ్స్ మాదుత్తీరి. హళ్ల జనర జాగేయు నలువాగి యావ బోఇడ్స్ ఇల్ల. అవరిగి ఎష్ట్టు జాగబేకు? అవర ఒక్కలు తనక్క ఎష్ట్టు జాగబేకు, అవర బిలవేగోగి ఎష్ట్టు జాగబేకు ఎన్నుపుదున్న నమేమాది ప్రత్యుయోదు హళ్లగూ అప్పుక్కవాచమ్ము న్నాన చోరకునుపంచ బందు బిఫాదన్ను ఈ సర్సార తమ్ము చుమ్మేలే తగేదుకోండు తక్క యోజనే మాదదిద్దరే తపగే ఒళ్లుయ హేరు బరువుదిల్ల. ఏను సముతావాద సచూజకట్టుతీవే ఎందు అన్నతీవే అదరకడగే గమనిష్టు ఎలాపు పెరిణామకూరియాగువరితి నాచినచేకేందరిపు సర్సారదచరు యాపుడే ఇతర కాయిదెనున్న ఈ విధాన సభయు ముందే మండిపుదక్కుతే మోదలు హళ్లుయ జనరిగే న్నాన, గ్రామరాబాగు గలగి బేకాదున్న పర్సీమాది ప్రతియోదు హళ్లుయ ఎష్ట్టు కేడు, జాగబేకాగుత దే ఇను

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಅರ್. ಪಾಟೀಲ್)

‘‘ ఎదన్ను తీళదుకేఁకువ సలువాగి బేకాదరే బేరే బుదు మండలయిన్నే న్నాపనమాడి, అదక్కే బేకాద ధన పకాయిన్ను కోట్టు, నరాలవాగి భూమియిన్ను అక్కోర్ మాడికేందు ప్రతియొబ్బిరగు అవశ్యకవాదచ్చు వాళ్ళకు గాచన్న డొరికసువంధ యోడెనియిన్ను మాదు పుదు అతిశయ అవశ్యకవాగిదే, ఇత్త కడె లక్ష్మీ కొడబేఁకెందు మనిషమాడుతేనే. ’’

ಜಿನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಜವ್ವಾತ್ತಿನ ದಿನ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾನು ನೀರು ಬಾಗ ದಿದ್ದಿರೆ ಹಳ್ಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬಾಟ್ಟ, ನರಾಂತರ ನಾೀಕರರು ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬಾಟ್ಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಅದೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಅರು ತಿಂಗಳು ನೀರೇ ಇಲ್ಲದೆ ಬಾರಿನ ಹೊರಗೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮಾರು ಮುಕ್ಕಲುಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವನೀರನ್ನು ಹೂತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬುರುವಂಥಾ ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ.

ಆರ್ಥಾ ಅನೇಕ ಬಿಂಬಿಗಳು ಬಂಧಿತ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀವಾಗಲ್ಲೇ, ಸರಾರ್ತ ದವರಾಗಲ್ಲಿ ನಾಕಮ್ಮೆ ಪ್ರಯಿತ್ವ ವನ್ನು ಇಂದುವರಗೂ ವಾಟಿದ್ದು. ನಿನ್ನೆಡಿವನ ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಗೆ ಇಲ್ಲಿರವಾಗಿ ಬಿಬ್ಬ ಮಂತ್ರಗಳು ನಿನ್ನು ಪ್ರಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಹಾಕ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಹೇಗೆಗಳ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ. ಇಂಧಿತ್ವಾತ್ಮಿ ನಿದಿವನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಇರುವ ಅದಾಯ ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. ಅಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಿಂದ ವೆಚ್ಚು, ಅರೋಗ್ಯದ ಬಾಗಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚು, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಗಳಿಗೆ ಹಳ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇತು! ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಂದೆಹಿಂದು ಕರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದ್ದೇ 30-40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಸಿಹಿನೀರಿನ ಬಾಗಿ, 100 ಪುಳಗಳಿಂದ ಅಗೆದರೂ ನಹ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುರಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕಾರವಾದದ ನಂಗತಿ.

ଜୀବନକୁ ନ ଦିଚନ ବେଂଳାରୁ ପ୍ରୟୋଗିଲ୍ଲା
ଇହେ ଠିକ୍ ମନେଗଲ ମେଲେ ହାତିରୁଚ କରନ୍ତିନ୍ତି
ମୁଖୀଶିଖାଲାଇ ଅଧିକା କାହୁରେଇୟୁଗେ ବିଷ୍ଣୁ
କୌଣସି ଅରୁ ଭଲିନ ପାତ୍ରନୀକର ଲାପତ୍ରୋଇକୁ
ଅ ହେବନ୍ତି ଲାପତ୍ରୋଇନୁ ତାରେ । ଅଦେ ହେଲୁ
ଯାଚର ମେଲେ ବିଦ୍ରୋଧ କରନ୍ତି ଅରୁ ଲାପତ୍ରୋ
ଗିର ପଲୁବାଗି କୌଣସି ଅଦର ହେତୁ କେଲବ ଭାଗ
ହେବନ୍ତି ନାମାନ୍ୟ ଅଦ୍ଵିତୀୟ ତୈଗିଦୁକୋଳୁ
ପ୍ରୟୋଗିଲ୍ଲା ଯାବ ତରହଦ ନାୟକୀ ଲାଲ । ହେଲୁ
ଜନରୁ ନମ୍ବୁ ମେଲେ ଆରୋପ ମାଦୁତାରେ
ଏହିନେଂଦରେ ହେବନ୍ତାଗି ତିରିଗି ଅଧିକା ନାପର୍ବତୀକୁଣ୍ଠେ
ଅଧିକା ନର୍ତ୍ତକୀୟ ହାକୁତ୍ତିଏ । ହେଲୁ ଜନରୁ
ମାତନାଦଲକୁ ବରଦିନଧରୁ, ଦାରୁ ଜ୍ଵଳଦରୁ
ନୁମ୍ବୁନେ ଜୀରୁକ୍ତିପେ, ଅଦେ ପ୍ରୟୋଗାଳାଲ୍ଲ ମନେ
ଜିନିଧି ମନେ ମାଲ୍ରିକରିମେଲେ ହାତାରି ପାତ୍ରୋଇକୁଣ୍ଠେ
ଏଠିମେ ଏକ ହାକୁପୁଦିଲ ଏଠିମୁ କେଇତାରେ,

Sri B. D. JATTI.—If that is the suggestion of the Hon'ble Member we are prepared to do it in this session itself.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಹಾಟೆಲ್.—ನರಸ್ಯಾರ್ಥದವರಿಗೆ ಅಗ್ನ ನಮಸ್ತ ಅತಿಶಯ ನಮಸ್ತ ಪೂರ್ವಕ ಏನಂತಿ ಏನಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರಸ್ಯಾರ್ಥದವರು ಭೂಮಿಯ ಪೇರ್ಲೆ ಬದ್ದಂಥ ಸೆನ್ಸು ಕರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೈಯಿಸು ರೋಕರ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವತ್ತು ನಮಸ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಗೋತ್ತಿರುವಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ತಮಸ್ತ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾಪ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ. ಪಂಚಾಯಿತ್ ರಾಜ್ಯ ನಮಸ್ತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹುರ್ಬಾಪು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟರುವ ೫೦ ನಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಜುನಾವ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ನಾಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ಕಣಿಯಂದ ಹನಃ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಾದರೂ ಏನಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಕಂದಾಯ ಸರಕಾರಜ ಮೊದಲಾದ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಬಿಬಾಪ ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ರೋಕರ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಹಳಿದ ಅಧಾರ ತಂದು ಕೊಡುವೀಕೆಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ప్రసః ఒందు చాతు. ఆగరే కేలిభిరి : ఆగజమినుగళ మేలీ సర్చాజిఫ అఫవా సోపర్ చాజిఫ యావ రితి హాకుత్తీరో అదే వ్రకారపట్టింద జనర కెచ్చుంద హిస్తీ ఆదాయువన్ను దొరసికిసోళ్ళువ ప్రయత్న తమ్ముల్లి జల్లి ఎన్ను వంధా హళ్ళి జనర అపవాదవన్ను తావు లక్ష్యకే తేగేదుసోళ్ళబీసు ఎందు జల్లోతి నదివన పూర్వప్రిపాక్సోన్ మునిసిపాలిటియవరిగే కోదుత్తారే, అపరు అదన్ను కేంద్ర స్థానిక కేలసకే బాప యోగ్ చాదుత్తారే. ఆగ భూమియ మేలీ యావ వ్రకార శర కేర్లాత్తీరో అదక్కనుసార వాగిపట్టిందల్లిరువంం మనేయ చాలికిర వేలూ తేడుకె ర రంక అదరూ కర వేరి.

ಫೀಲ್ ಗಂಗಾದರ ನಾಮೇತಿ (ಗುಪ್ತಗ್ರಂಥ).—ನಾಯಿ, ಈ ನಕಾರ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ತರುವ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಆಲಪೆಂಬುದು ಕಾ ಈ ತ್ತದೆ. Socialistic pattern of society ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಸಿರುವ ತೆರಿಗೆ, ಇದರಲ್ಲ direct taxes ಮತ್ತು indirect taxes, ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದುದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ನೂರು ನೂರ್ತೆ ವರ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಿಗೆ ಸಾಲ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ತೆರಿಗೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಸಾಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪರುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೀಗಳು ಇವನ್ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವ ವಾಸಾರನ್ನ ನಾಗಲೀ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಎಲೆಯ ಅಂಗಡಿಯವನಾಗಲೀ ಹೀಗೆ ವ್ಯವಹಾರ

ವಾದುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಾಲದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಿವಾಗುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ, ಸಾಲ ತರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ವಿಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನಂದೇಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೇರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಆದಾಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪಡೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ನ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ನೇ ಕೊಣಿ ರಾಜ್ಯಾಗಳ ಬದಲು ನಮ್ಮಿಂದ 6.75 ಕೊಣಿ ರಾಜ್ಯಾಗಳ ಹೇಗೆಯಿದೆ. ಅದೇ ಮಾರಾಟ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏರದರಮ್ಮ ಪಡೆದಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಫಿ, ಟ್ರೇ ಮಾತಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ foreign exchange ಗೇ ಎಷ್ಟೇ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ನಿಮಿಂತೆ, ನಕ್ಕರೆ ಇತ್ತಾದಿಗಳ ಮೇಲಿಲಿನ ದ್ರೋಷಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೇರಿ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಬೇರಿ ಅವರಿಂದ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣಿತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಷ್ಟಾಧಾರಕ ಹಾಗಿದೆಯೆಂದೆ ಅತಿಶಯೋತ್ತಮಯಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವಾಗಿದೆ. ‘ಹುಕುಂಬವೋಜೆಬ್ರು’ ಎನ್ನು ವಿಹಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಚಿನ್ನದಾಣಣಿಯಿಂದ International Monetary Fundಗೇ ಕೊಡಲು foreign exchange ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲೇ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ, ಕೊರ್ಗಾರಿಕ್ ಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಂದಾಗ, ನಮಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವವದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೇರಿ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯೋತ್ತ ಪಡುವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕ್ಕರ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು ಖಾದ್ಯಾಹಾರಣೆಯೇ ಸಾಕು. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಣಿ ರಾಜ್ಯ ಅಂತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಇವ್ವತ್ತೇಳು ಇಟ್ಟ ಕಬ್ಬಿನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಅಭಿಲಭಾರತದ ಅಂತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹದಿನಾರು ಇಟ್ಟ ಇದೆ. ಹೀಗಿದರೂ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಕ್ಕರ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು ಏಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಬ್ಬಿ ಇಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುವ ಕಬ್ಬಿನ್ನು ರುಚಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲ ಕಬ್ಬಿನ ಕಾರ್ಬಾನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ನಬ್ಬಿಸಿದ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ನಮ್ಮ ಕೊಲಾರಾ ಚಿನ್ನದಾಣಣಿಗೆ ನಬ್ಬಿಸಿದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು International Monetary Fund ಗೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಜನ ವಾನ್ಯನದನ್ನರು ವಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜಿತ್ತೀ.—ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರು ಸರಕ್ಕರ ಕಾರ್ಬಾನೆಯ ವಿಕಾರವಾಗಿ ವಾತನಾಡಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವವಿರಬಹುದು. ಅದರೆ ಅವರನ್ನು ಚಿನ್ನದಾಣಣಿಯ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿ ಇಡ್ಡಿತ್ತ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನದಾಣಣಿಯ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿತ್ತಾರು ನರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ತವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾದರ ವಾಹೋತ್.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಏತರು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕಿಂತಿಬಿಳಿ ಬಿಳಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆಯಿಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಿಬಿಳಿ ಬಿಳಿ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವದಾದರೆ, ತುಮ ಕೊರಿನಲ್ಲ ನಾಕೆ ಜುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಿಮಗೆ ಇನ್ನ ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಲಾಳು ಅವರು ಬದಿಸುತ್ತಾರೆಯಿಂದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಎಂದ ಮೇಲೆ, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಷಿ ಕೊಂಡಹಾಗಾ ಯಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜ್ಞಾತ ಆವರಣ್ಣ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಜುನಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂ ಸಾಧನದವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಜುನಾವಣೆಯಾಗಬಹುದು, ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರೆ ಬಂದೊಂದು ನಮಯು ದಲ್ಲಿ ಬಂದೊಂದು ರಿತಿ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಂಡಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಇದು ಜವಾಬಾಹಿಯಿಂದ ವಾದುವ ಕೆಲವಲ್ಲಿವೆಂದು ನನಗಿನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಜುವಾಬಾಹಿ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲ ವೆಂದು ಕಾಣಿತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಗೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೊಡು ಬೇಕಾದನ್ನು ಕೊಡದೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾದುತ್ತಿದ್ದೋ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೈದರಾಬಾದು ಕಣಾರ್ಚಿಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1945 ರಲ್ಲಿ ಆದ ತಂಗಭದ್ರಾಯೋಜನೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಏಷ್ಟುಷ್ಟುಕ್ಕಿ, ದಿಪಾಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಪೂ ಕೇಳಿತ್ತದ್ದರೂ, ಇನ್ನೂಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದು, ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಬಾನೆ ವಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶದವರು ಏದ್ದಾ ಭಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಲ್ಲ ಏಶ್ವರ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೆಸ್ ಸಾಹಿಪನೆ ವಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಯಾವಡೋ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮೇಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೆಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಕಣಾರ್ ಒಕ್ಕದವರಿಗೆ ಸೇಕಡಾ ವಾರು ಎಷ್ಟು ಸೀಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೈದರಾಬಾದು ಕಣಾರ್ ಪಕದವರ ಹತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಈ ಹೇಳಿತ್ತರೆಗೂ ಗಮನಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂದೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪೂರ್ವಿಸುತ್ತೇನೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಏಷ್ಟುಷ್ಟುಕ್ಕಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ವಿಕೆಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಏಷ್ಟುಷ್ಟುಕ್ಕಿ ಇಲಾಜಿಯನ್ನು ವಿಕೆಂದ್ರಿಕರಣೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಇಲಾಜಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದರೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬರು ವಿಗ್ರಹಕ್ಕಿಂತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಯಿಲೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise to meet again after half an hour.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and re-assemble at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[**MR. SPEAKER** in the Chair]

MR. SPEAKER.—Before the Hon'ble Member begins, I would like to know how many more Members are desirous of participating in the debate?

(A number of Members stood up)

MR. SPEAKER.—According to the schedule, the general debate should be over today excluding the reply which is filed for tomorrow. As there are so many Hon'ble Members, how is it possible for me to comply with the request of as many members as possible unless it be on two accounts? One is to reduce the time limit from 20 to 15 minutes because everybody will have the satisfaction of having participated in the debate.

SRI V. M. DEO (Gubbi).—On the first day business was not transacted. So the discussion may be extended by a day.

MR. SPEAKER.—I am happy that a suggestion is also made. Then it will eat into the days allotted for Demands. If the House agrees with that suggestion, I have no objection.

SRI B. D. JATTI.—The total period may be kept intact. If they want one day more for general discussion tomorrow, that may be adjusted.

SRI S. M. KRISHNA.—The debate may go on for the whole of tomorrow and then on Monday the Ministers can reply. The time-limit of 20 minutes, as you suggested, may be reduced to 15 minutes so that more members may participate.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜನ್ನೆ ಚೈರ್‌ಮಾನ್‌ಡಿ (ಹೊನಕೆಲ್ಡೆ).—ಇನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಏಕೆಂದ್ರ ಮಾಡಿ.

MR. SPEAKER.—Hon'ble Members must also know that we are sitting half an hour extra every day. I will do like this. I will try to give the whole of tomorrow for general discussion and Monday for Ministers' reply.

A MEMBER.—Are we having a morning session tomorrow?

MR. SPEAKER.—The convention all along has been that in order that members may have a week end, we will have a morning session on Saturday. Anyhow I have told the House that the discussion may go on for the whole of tomorrow and reply should begin on Tuesday. I want as many Ministers as

possible to participate. Besides the Finance Minister, I would like to have many more Ministers to participate, so that I may have the benefit and the House may have the benefit of their replies.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಂದೇಶ್.—ಜನರಲ್ ಅಡಿ ನಿಸ್ತೇಷೆನಲ್ಲಿ ಫೇರಾಪಿನಂ, ರೆಡ್ ಪ್ರೈಸಿಂ, ಕೃಷ್ಣೇನ್ ಇವೆರ್ಲ್ ಹೆಚ್‌ವೆ. ಒಬ್ಬ ಬಹಳ ವಯ ನ್ನುದೆ ಏಗಿ ಕ್ಯಾಟಿಪ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಡಾರ್. ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಗಲಾ ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ರಜ್‌ಬೆಂಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಬಾಹ್ಯಾಂಶ ಇದಾಗಿ ವೆ ಎಂಬುದು. ಈ ರೆಡ್ ಜಾತಿ ಮತಗಳ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಡಳಿತ ನಡೆನುವುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. ಪ್ರಸಾಪಭೂತ್ಯವಿದೆ, ಕೃಷ್ಣೇನ್ ರೆಡ್ ಪ್ರೈಸಿಂ ಅಗ್ರಭೇಕು, ಹೊಲಿಟಿಯಲ್ಸಿಕ್ ವ್ಯಾಟ್‌ಟ್ ಹೊಸ್ಟೆಲ್‌ಕು ಎಂಬು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಕೆ ಅಥವ್ಯವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಕೆರ್ ರೊಬ್ರೂ ಏಂಟ್ ನಡೆಫಿಕೆಷನ್ ನಲ್ಲಿವಾಗಿ ಹೊಂದ ಬುಧವಾರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಈ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ವಂತಿಗೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂಬತ್ತು ದಿನನ ಗೂದರೂ ಇನ್ನೂ ಏದು ನಡೆಫಿಕೆಷನ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಲು ಇದರಿಂದ ತೊಡರೆಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೇವೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ.

SRI B. D. JATTI.—He has been able to get the certificate.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಂದೇಶ್.—ಎಚ್‌ಎಲ್ ಅಫೀಸು ಗ್ರಳಲಿ ಕೆಲವು ಬಹಳ ನಿರ್ಧಾರಣಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಗುಲ್ಗಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹನೆಂಬುಂದು ವರ್ಷ ಗೆಂದ ನಡನ್ನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ವರು ಒಂದು ರೆಕೆಪಂಡೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ವೊರಾಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಜವಾಬುಬರೂವುದಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ ಅಕ್ಷ್ಯ ನುಫಾರಣೆಯಾಗಿಬೇಕಿಂದು ವುಂತು, ಗ್ರೇಲ್‌ರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೊನ್ ಅಕ್ಷ್ಯ ಬರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ನಡನ್ನರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ವುಂತು, ಅದು ಮುಂಬಿಂದೂ ರಾಗಿ ಬರಬೇಕು; ಅದು ಬುರಾವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಮಾನು ಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಯತ್ತದೆ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು 80 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬದರಾ ವಜ್ಜೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗೆ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ಬಸ್ತುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಚ್‌ಎಲ್ ಹೇಳಿದಾದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೆಳಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾದಿನೋಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅದಾಂಬಿನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏರ್ದಿದ್ದಾಯಾವಾಗ ಕರ್ಮಾಂತ್ರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೇಳಿದುವುದರಿಂದ ಬ್ರೇಕ್ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗೆ ನಾಮಾನು ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾವರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಬದಲ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು; ಮತ್ತು ದಯಿಯಿಟ್‌ಲ್‌ಎರ್ಲ್‌ ಅಫೀಸುಗಳಿಂದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಮುಂತಾದ್ದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದ ನೈಕರಿಗೆ, ಹೊದಲ ನೇಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ದಿಕ್ಕಿಯ ಗುಮಾನ್ತರು ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಭಿಪರುಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಫನ್ಸ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕೆಲವರಾದಿದ್ದ ಜನ ಈ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕರ್ಮಾಣವರಾಗಿದ್ದವರು ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೆ ಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮುಸಿಕಾ ಲಟಿ ಎಗಿಸ್ ಕೂಟಿಕ್ವಿದ್ ಅಭಿನರಾಗಿದ್ದವರು ಇಂದು ದಿಸ್ತಿಕ್ ದೇವಲಪ್ಪಾಮೇಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿ ಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಬಿರುತಕ್ಕವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ಭಾಗದಪ್ಪು ಕೆಲನ ಸಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆನ್ನ ಅಪ್ಪು ಸಿಕ್ಕು ತೀಪ್ಪಿ. ಹೊಳೆದನಲ್ಲ 120 ಜನರು ದೂರಾಧ್ಯಮೇಂಟ್ ಕೆಲವರಾಗ್ನಿ ಅಂಚ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೂ ಕೆಂದ ಸೆಕ್ರೆಟ್ ಅಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಎಪ್ಪು ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಯನ್ನುಂಟುವಾದುತ್ತ ದೆಂಬದನ್ನು ನೀವೇ ಯೋಳಿಸೆವಾದಿ. ನಾನೇನೋ ಕರ್ಮಾಣವೈ ಮತದವನಾಗಿ Universal Brotherhood ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಲುವಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬದನ್ನು ತಾವು ನೇರಿದಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕ್ಕು ಎರಾಲ್ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಬೀಲ್‌ವಾರು ನಾಲ್ಕು—ನಾಲ್ಕು ಮೆಂತ್ರಿಗ ಇನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಮಾರ್ಪಿ ಜನರನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಏಮ್ಮು ಪಾಟಿಕ್ಯಲ್ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಎಡಿ ರಿಬಹುದು. ಅವರ ಪರವಾಗಿಯೇ ನಾನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೇವ್ನೇ. ಹೇಳುವುದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇತ್ತೀಚ್ಚಿ, ತಾವು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನು neglect ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುವುದೇನ್ನು ಲಾಂಡ್‌ಇ. ನಕಾರ ಹುದ್ದೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗ ಹಿಂದುಖಿಬಿದೆ. ಅಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗಡಿಯೇನಾಗಿತ್ತೂ ಆಗಲೂ ಅದೇ ಅಗಿದೆ. ಹಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಈ ನಕಾರದಲ್ಲೇ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಡವೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯಂತೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಜನರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೊಂದು movementನ್ನೇ ಮುರಿವಾದುವಧನ್ನೂ ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—Mr. Speaker, I must plainly say that in the last few months no authoritative statement from this Government has surprised me more than the statement made by a responsible member of this Government stating that he had stated before the Planning Commission that the capacity of Mysore to raise taxation would have to be reduced from Rs. 42 crores to Rs. 26 crores. I personally feel that this is a very alarming statement and I have been trying my best by putting several supplementaries, to extract clear reaction from the Government as to whether they are going to

have taxation for Rs. 42 crores or reduce it to Rs. 26 crores, because I am aware that the Hon'ble Finance Minister, more than anybody else in this House, would be aware of the implications of this. We all know that when he was the Chief Minister, he did a lot to increase the size of the Plan from Rs. 220 crores to Rs. 250 crores and this was possible only by giving a solemn assurance on behalf of the Government to the Planning Commission that he would be prepared to raise taxation from Rs. 26 crores to Rs. 40 crores. It is on the specific understanding that the size of the plan for Mysore was increased from Rs. 220 Crores to Rs. 250 crores. It goes without saying that if this is now reduced to Rs. 26 crores, then the plan of Mysore would be reduced by Rs. 30 crores. The Hon'ble Chief Minister clarified while replying to the supplementary.....

Sri B. D. JATTI.—I could not catch the point. I want to state that the Government of Mysore has no intention of reducing the level of taxation.

Sri M. Y. GHORPADE.—If it is so, I take back.

The next point I wish to say is that two Thirds of Central grants that the Government gets is towards the committed expenditure, for schemes included in the first and second plans. That means only one third of the grant can be allotted for the new schemes. Therefore, I am very happy that the Hon'ble Finance Minister has made a clear statement that there is no intention of reducing the plan. Otherwise, the fate of Mysore would have been that not a single new scheme could be taken up under the Plan. There is another point on which I would like to have a clear statement from the Hon'ble Finance Minister. It is stated that the Budget for 1962-63 will be 53 crores—it was forty-two crores and raised to fifty-three crores. I hope that this level will be maintained. A clear statement is also necessary. In their recommendations of the Third Finance Commission, it is significant to note that they do not refer to loans and grants under Art. 182,--allotments under Central Road Fund or capital

(SRI M. Y. GHORPADE)

grants. These are three major sources of Central assistances. The Third Finance Commission makes no reference to capital grants. We would like very much to know what steps the Mysore Government has taken to see that Mysore gets justice and sufficient aid under these heads which do not come within the purview of the Third Finance Commission.

It is also significant to note that the Central assistance to several States varies from 40% to 80%. In some States it is 40%. It is pointed out in this House that so far as Mysore is concerned, it is 50 per cent for the last two plans. I would like to know what steps the Government have taken to understand the logic of variation in the percentage of Central assistance to different States. That is very important because the Chief Minister himself some time earlier said that time had come when it was almost impossible even to pay interest on public debt of Rs. 20 crores. It is a matter of utmost importance and therefore I wish the Hon'ble Minister makes a very lengthy and specific statement as to how he is going to meet these things.

There is another specific question. The overall deficit in Mysore in 1961-62 was of the order of Rs. 13 crores; three crores was met by running down cash balances and ten crores by the sale of securities. I would like to know what is the overall deficit this year. If you intend to include the sale of securities on the revenue side of your budget, basically, that is a wrong thing. After all, the sale of security is not revenue. So, I would like the Hon'ble Finance Minister to tell us the true deficit by not including sale of security and negative cash balance on the revenue account, because that would reflect a true deficit we have to face and not the figures mentioned in the Budget.

There is another point. Central projects is a very crucial aspect of planning. We ought to know that certain big projects which are of really zonal significance, if not of national significance, take a big chunk out of State Planning. To give a concrete instance, only recently, the Andhra

Chief Minister referred to the Nagarjunasagar Project and called it a white elephant. He said that if it was allowed to continue as an Andhra State plan, then the capacity of that State to spend on welfare activities would be extremely little. This is a very important thing. May be the Finance Minister may not like me to refer to certain schemes in our State as white elephants. I will refer to them as Iravathas. How many such Iravathas are there in the Mysore Plan? How many such Iravathas, by your ingenuity, have you transferred to the broad shoulders of the Planning Commission and the Centre? This is a very interesting point. I am sure, efforts would be made by all State Governments to arrive at certain principles. If certain big irrigation projects and electricity projects, which by their inherent nature are not State projects, go into action, the actual utilisation of benefits has to be shared by several States. Such projects are of zonal significance and automatically ought to be financed by the Central Government and they should not be burden on the State Government. This is a matter of policy. If this is not done, one or two projects in the State Plan distort the whole picture. It is not sufficient to consider resources to finance a plan of zonal significance in this context. I feel time has come to expand the power of the zonal councils. Such big projects of inter-state significance must be dealt with by the Zonal Council. A time will surely come when the Constitution will have to be amended and statutory powers given to the zonal councils to deal with such projects. I will give one or two relevant examples. The Singareni Collieries are in Andhra. I understand that the Andhra Government is going to put up a coke oven plant. For the development of the Mysore Iron and Steel Works, there is no chance of getting coke. For putting up of a coke oven at Singareni, crores are going to be spent. I do not see why our Government should not make a request to the Andhra Government to expand the coke plant so that the needs of Mysore could also be satisfied. That is what I mean by zonal planning.

If this is not done today, may be, the Iron and Steel development in the State will be retarded for another 25 years. I am making a specific proposal that they should immediately write to the Andhra Government that the proposed Coke Oven plant in Andhra should also take into account the coke needs of the Mysore State.

I would also like to know what happened to a humble suggestion made by me last time. I said in this House that a Planning Commission at State level should be set up. As a matter of fact, the Central Planning Commission was also of the same opinion. Even when it was discussed in the Planning Advisory Board, they also made a policy statement that all State Governments should set up State Planning Boards for better co-ordination and control. As a result of this, the U.P. Government has set up such a thing. I would like to know the intention of the Mysore Government, whether they are also thinking of setting up such a Planning Board to function like a control room for co-ordination, for keeping close watch, evaluation, making quarterly reports to the Cabinet as to what is happening to the finances of the State and also for maintaining close and effective liaison between the State Planners and the Planning Commission. I would very much appreciate if the Hon'ble Finance Minister deals with this point when he replies.

Another point which is a matter of high policy is that the time has come when the State Governments should urge the Planning Commission to evolve certain principles of norm for broad uniformity in State taxation. After all, the sources of taxation are well known. They should assess the taxable capacity from different sources in different States, the norms by which it is possible for them to say that the taxable capacity from these sources is so much. It is only then, Sir, that the taxable capacity of one State and another State becomes comparable. This is very essential. Unless the taxable capacity of different States from different sources of revenue are made comparable, it is impossible to ensure the quota so far as Central

grants are concerned. This is the basic position. I do not see why the Planning Commission should not evolve such norms and say that this is the taxable capacity from different sources in different States. Once that is done, they can tell each State 'this is your taxable capacity; this is your share of the plan and therefore this is the grant and this is the size of the plan'. Otherwise, I humbly submit that the assessment of the plan will remain unscientific. It will be the result of relative importance and pulls of different Chief Ministers in this country, which is far from scientific.

Next, I would like to refer to the presentation of the Budget. The Budget format, I am sure, can be made up to date. It is the Budget format which really reflects the problems of a Welfare State under the capital and revenue account, plan and non-plan expenditure, so on and so forth. If the Budget format is modified suitably, this can be reflected more clearly and in a simple form. I am sure, it is not an exaggeration, if I say, that 99 per cent of us in the House find it extremely difficult to reconcile the Budget figures in the different books printed by Government and given to us. After all, the present Budget format was not designed to bring out proper emphasis on the present day activities. Therefore, I urge the Government to formulate an expert committee to go into this question of Budget format to make it absolutely modern and suitable to reflect our profound aspirations.

The next point I would like to mention is about Land Reforms. I request the Government to set up a body to assess or study the effect of land reforms in different areas. Let them choose certain areas and see what has happened so far as the lives of the people are concerned. It is not enough to pass land reforms. You must know how it is working in different areas. It is important. Unless suitable evaluation is made right now, we will not know what is the effect of land reforms on the people of Karnataka.

Regarding rural electrification, many Hon'ble Members would be astonished

(SRI M. Y. GHORPADE)

to know that out of the total power produced in this country, 60 to 70 per cent is used by the industries; about 15 per cent of the power is wasted in the process of transmission, and do you know how much goes to the villages? It is seven per cent, half of what is wasted. Only seven per cent of the total power generated! I think this is a tragic matter. If this state of affairs continues, the Sharavathi project will not be sufficient to electrify the villages of this State. If you give me two or three more minutes, I would like to elaborate on this point.....

MR. SPEAKER.—I wish I could, but I am unable to.

SRI M. Y. GHORPADE.—Because I was moved by the sincere and deep manner in which my friend Sri M. R. Patil spoke about the conditions in the villages. All of us are not worth sitting here if we are not able to satisfy these people in the next ten years at least. If you set apart at least 25 per cent of the total power generated in the State for the villages, then this can be done. It is not Utopia. Madras has done it. Madras has electrified 7,000 to 8,000 villages in the second plan and it proposes to electrify another 8,000 to 10,000 villages in the third plan. By the end of the third plan, all the villages in Madras will have been electrified. There are no less than 1,75,000 wells getting power in the Madras State. In Mysore, the target for the third plan is just under 2,000 villages. At this rate, it will take 20 years for Mysore to do what Madras has done in 5 years. Therefore, this is a matter which cannot be ignored and I am sure, the Government will take suitable decision in this regard.

4-00 P.M.

ಶ್ರೀಮುತ್ತಿ ಮುನ್ನಾರಿ ಕವುಲ ಎಂ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು (ಹೊಸಹೆಚೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಡ್ಡ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೊಸಹೆಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿನ್ ಸ್ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಲ ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗೆ ಸ್ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಲನಲ್ಲಿ ಒದಗೆ, ಗುಲ್ಫ್ ಗ್ರಾಂ ಪ್ರಹೆನ್ ಚ್ರೆನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಲನಲ್ಲಿ ಒದಗೆ ಹೊನ ಅಳ್ಳಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರಿಂದ ಈಗ ಒದುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗಳೂ ನಕ ಒದಗೆ ಬಹುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಟ್ರೇಕರ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ನಾಧರ? ಈ 20, 30 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ರೂಪುಗಳ್ಲಿ ಒದಗೆ ಅಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ನ್ಯೂಲು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸದನವಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಗೂ ಬಿಳಿಗೂ ಒದಗೆ ಮಾರ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ಗಳಿಳ್ಳಾ ಬಿಳಿಗೂ ಬಿಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಬಿಳಿದೆ. ಇರುವ ಅಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರು ನಕ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇನು ನೂರು ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇನ್ಯೂಲು ಇದೆ. ಅದರೆ ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇನ್ಯೂಲು ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೊರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳು.—ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ತಾಂಚಾ ಕೆಟ್ಟಿಹೋಗಿವೆ. ಇದ್ದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂ.ಪಿ.ಆರ್.ಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಚೀನಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲಾ ಹೆಡರಿಕೆ ಅಗುತ್ತದೆ. ವಾರ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇನ್ಯೂಲು ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೊರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಯಿ.—ತಾಂಗಭದ್ರ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಚ್ಚಿದ ನಂತರ ಎಪ್ರೈಲ್ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಬಳ್ಳಿಯ ಹಲವಾರ್ತಾದ ಹೊಲಗಡೆಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪ ಮಾಳಿಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಹೊನದಾಗಿ ಕಚ್ಚಿದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಗಳೇರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳಿಯ ಗಡೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ರೈತರು ನರಿಯಾದ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ತಾಂಚಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾಂಚಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೋಜಾರ ಹಂಪುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅವಲ್ಲಾ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ಬಿಂದಿದೆ. ಅಪಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಕರೆಂಟ್ ಕೊಷ್ಟ. ಬಡ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾಗಿ ಬಿಂದಿದೆ. ಅದುದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅದಪ್ಪು ಬೇಗನೆ ಕರೆಂಟ್ ಬರಾವಹಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಏಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾಟ್ ವೆಂಟ್ಸ್ ಲಂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬು ಹೆಚ್ಚಿಗಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಳಿ ನಾರಾಯಿ ಮಾರುವವರಿಂದ ಮಾಮಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾಮಾಲು ಕೊಡುದ್ದಿಲ್ಲ, ಯಾರಾ ಇಲ್ಲದ ನಮಯ ನೆಡೆದಿ, ಅವರನ್ನು ರಾಕವ್ವಿಸಲ್ಪಿಟ್ಟು ರಕ್ತ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಹೊಡೆದು ಬಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಂಭಂಡನೆಗಳು ಈಮಧ್ಯೇ ಜುಗಿವೆ. ವಾನ ನಿರ್ಮಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ನ್ಯೂಲ್ ರಾಬಿವಾಗಲ್ಲಿ. ಈ ಪಾನಿನೊಂದಿದ ಬಿಳಿ ನಾರಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಕುಡಿಯುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮುಂಂಡಿ ಬಳ್ಳಿ ತರದ ನಾರಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆರಿಗೆ ಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ದ್ದುರು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಾರಾಯಿ ಕ್ಷೀಯಿತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಹಜ ನಷ್ಟ, ಅಲ್ಲದೆ ಅರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಹ ಕಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಾರೆ. ಇದು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯ.

ಹಂಪನಾಗರದ ಹಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೂರ್ ಕಥೆಗಳು ಮಾಡಿದೆ. ಹಂಚಾಯಿತಿ ಹೆಸಿದೆಂಟ್ ಹಂಪನಾಗರಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲರಾಗಿ ದಬಾರಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತನಗೆ ಸರಿಹೋಗಿದವರ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಷಾರ್ಕ್‌ಸ್, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಷಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರಿಂದ ದುಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸಿರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುತ್ತಿರುತ್ತಿನೆ; ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ತಾಲೋಕ್ ಅಥಿನನ್ನು ತುಂಗ ನದಿದ್ವಾರಾ ಮನೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಮ್‌ ಕಟ್ಟುಪೂರ್ವ ಮಾನ್ಯ ಅ ಅಭಿನನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೂಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಈಗ ಅ ತಾಲೋಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಭಿನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿಗಳಿಂದ ಇತ್ತು, ಅರವತ್ತು ಮುಂತಿಲ ದೂರದಿಂದ ಬಿಂದು ತಾಲೋಕ್ ಅಭಿನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅವರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೊಗುವದಕ್ಕೆ ಬಿಂದು ನ್ಯಾಕರ್ಯ, ಉಷಿಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಂಡ ಬಿಚ್‌ ಇತ್ತು ತೂರಿದರೆ ಅಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟ ಮಾಲ್ಯಾಪುರ ತಾಲೋಕ್ ಅಭಿನನ್ನು ಹಂಪನಾಗರದಲ್ಲಿ ಇಡ್‌ಬೈಕಿಂದು ಕೊಂಡುತ್ತಿದ್ದಿನೆ.

ಈ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಲಾಜ್ ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರುತ್ತಿದ್ದೀನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

ತೀರ್ಥಿ. ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗಾಡ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಸಿರುವ 1962-63ನೇ ನಾಲ್ಕನ ಅಷ್ಟವ್ಯಾಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಕದವರು ಅನೇಕ ಅಮಾಲ್ಯಾಪಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏರೋಧ ಪಕ್ಕದವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವಾರು ಬೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ಅಮಾಲ್ಯಾಪಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಬಿಂದು ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ದುತ್ತು ಸರಕಾರದವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಕ್ಕ ಲೋಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೆಲ್ಲಿನುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಅಮಾಲ್ಯಾಪಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತೀಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಿಹುದು ಎಂದು ಬಿಹಳ ಕಾರಣನಾಗಿ ಏರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇ. ಅದರೆ ನನ್ನ ನೀರಿಳ್ಳಿಯಿಂತ ಅನೇಕ ಏರೋಧ ಪಕ್ಕದವರೆಯ ಮನೆ ನದನ್ಯರು ಅಂಥಾ ಸಲಹೆಗಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದಿನಿಬಿಹಬಿಹುದೇ?

Mr. SPEAKER.—“ಬೈಯ್ಯಾಪುದು” is not unparliamentary.

ತೀರ್ಥಿ. ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಈಗ ಇಂತೆ ರೂಪಾಯಾಗಳ ಬೋರ್ಡ್ ಬಿಂದು ಬಿಂದು ಅಗಿದೆ. ಇದ್ದು ಅವಿವಾಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ

ಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಅರ್ಥವರ್ತಕ ವಾದದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದರಕ್ಕೂ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವಂಧಾದು, ಅಭಿವ ದ್ವಿ ಇಲಾಂಗಿಂಜ ಕಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಅವಗಳ ಪೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಾಲ್ಯಾಪುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಬದಗಿನುವುದು ಅಲ್ಲದೇ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ 1961ನೇ ಇನವರಿಖಂಡ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಂಥ ನಾಕರನ್ತರ ನಂಬಿಂಬಿ ಸಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಲಂಡಿಂಗ್ ಗಿರಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೆಚ್ಚ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಣ ಹೆಚ್ಚು, ಅನಿವಾಯಿ ವಾಗಿ ಬಿಚ್‌ ಮಾಡುವುದುಕಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಬೋರ್ಡ್ ಬಿಂದು ಬಿಂದು ಅನಿವಾಯಿ ವಾಗಿ ಆಗ್ರೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬದಗಿನದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅದಾಯ ಮಾಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇ ಹೊದರೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳೆ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿಯ ವರಗೂ ಏನುಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾದಿನಿದಿದ್ದೆ, ಇನ್ನೂ ಸಾದಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾದಿನಿವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೂಡ ನಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದ.....

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅದಾಯ ಮಾಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇ ಹೊದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಿದಿ ಇಲ್ಲ. ನಾಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪುಮಟ್ಟಿನ ಅದಾಯ ಅಥವಾ ರಿಟ್ರೈಟ್ ಬರಾತ್ತು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾವು ಎಪ್ಪು ಹಣವನ್ನು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲ ವೆನ್ನೆಂದೆ ವೆಯೋ ಅಪ್ಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುಮಟ್ಟಿ ರಿಟ್ರೈಟ್ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಡಿಕ್ ರಿಪೂಲಿಕ್ ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೀಳಿಸಿದಾರೆ. ಏಲ್ಲ ಎಷಯಗಳನ್ನು ಪೋಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವ ವದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಅಂತ ಗಳು ಬಹಳ ಗಮನಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ Government Commercial and Quasi-Commercial Undertakings ಯಾವ ಯಾವುದು ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ರಾಭ ಬಂದಿದೆ, ಎಪ್ಪು ಲುಕ್ಕಾ ನಾಗಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. Mysore Iron and Steel Works; Soap Factory, Sandalwood Factory ಹಿಗೆ 3-4 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಲುಕ್ಕಾನಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಪದೇ ಪದೇ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಂದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ದಕ್ಕಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿ, ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದಾಯ ವನ್ನು ನರ್ಮಾರ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಲ್ಲೇ ಇಡ್ದೇದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬರಬಿರುತ್ತಾ ಇತ್ತೀಗೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಪುಡಿಕ್ಕಿಂತ ಲುಕ್ಕಾನೇ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಿರಪಡಿಸಬೇಕು, ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಅದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಕ್ಕಿಂದ ಬಂದು ಬಾಬು ಎಂದು ಈ ನಂದಿರ್ಭದ್ದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಾಡುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಎಪ್ಪು ಅದಾಯ ಬಿಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅಪ್ಪ ಅದಾಯ ಬರಬಿರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಂಗಿಂಜ ವರು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅದಾಯ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗಾಡ್)

ను హేచ్చినపుడకే క్రూయుత్తె మాదుత్తా ఇద్దార్ అదన్ను తరచుదు మాడబేకేందు ఈ నందపు దల్లి తీసలు బయసుత్తేనే. అల్లడే కేలపు నుండిగలు, సేల్రో ప్రాప్టోస్, అగ్రికర్ట్రిలర్ ఇంచ్యూప్స్ ఇత్తాడిగిచు ఎల్లగులు తిళిదిర వంతె అదర వసూల ఎప్పుర మష్టగే జయశ్రు వాగి ఆగబేరాగిత్తే, అదరింద నంశారకే ఎప్పు హణ బరబేరాగిత్తో అము బిరుత్తిల్లా అనేక కడె, అనేక నెల్నింపగిలచే. వసూల నరియాద రీతియిల్ల అగుత్తా జల్లి, ఎంబి టీఎస్ గలు అనేక కడె కేళ్ళతూ జద్దేవ్. ఆ కంగుల కూడ హేచ్చిన గమన కోడబేరాగుత్తదే అల్లడే నాలిగసు సరాకురదచు కోడ్డిదారే మునిసిపాలిటిగిల్లగే మత్తు కేలప నంసే గాగి అదు నుమారు 3,111 లక్ష రూపాయిగశష్టు బాకి ఇదె. అప్పగసు సరియాగి కంతుగలు బాకి స్లిద్డంతే కడ్డాయివాగి వసూలుమాదిదర అదరిందలూ కూడ స్ట్రుప్ హణ దోరసుకుత్తదే ఈ ఆదాయు మంలిగణన్నల్లా వ్యవసితమాద రీతియిల్ల, దక్కతియుంద సమా ప్రూయుత్తిగణన్ను మాడి తోసింపమాది కణ లాక్కన్న మాడికొండ మేలులూ నాలదే ఇద్ద పశ్చదల్లి ఏది ఇల్లపు తిరిగేయన్ను హాకలే బేరాగుత్తదే. తెరిగి కాకతక్కు షికారదల్ల ఆగర్ నాను తిళిసిరువంతె బముభాగ కళ్ళయివర ములే బీళువంతె కాణ త్తదే. కాగే కళ్ళయివర ములే తిరిగేగణన్ను కాకుపాగ నేనే పోనే యిందలూ కూడ మాత నాడిద ఈ నభేయ సదస్యర అభిపూర్య ఏనంటు నరాకురదవరిగే జెన్నాగి గీతాగిదే గామాంటర ప్రైవేటగాగే, ఆ ప్రైవేటగణ అఖిప, దీ కాయ్స్ గలు ఏనవే అప్పగసు నేర వేలునుపుడక్క తావు కెప్పిన గమన కేడబేర్కు. ముఖ్యమాగి మేగునర్ ప్రాయంక్ రేసెషన్రేషన్ కేలప, గామాంటరగాగిగే రస్తేగణన్న మాడిను పుదు, బావిగలన్న తోసినుపుదు. నల్లి యివరు బడవరు, అవర నంపాడనా తక్క ఎప్పుదే, అవర ఆధికణితి ఏను ఎంటుదన్ను నాపు నోలడబేకు. నుండి కాకుత్తేవే, నుండి కోడిదిరే, నల్లిలు కేళ్ళత్తీరి, రస్తే కేళ్ళత్తీరి, బావి కేళ్ళత్తీరి ఎట్టంద మాడినుపుదు ఎదు హేళ్ళదరే నంతోస్పహాగి కోడువుడక్క బప్పికోళ్ళతూరే. అదై షాట్జిలదవరు హాగల్ల. పోనే నమ్మ ఫుసాన్నా ఏనిస్ట్రో అవరు 1,000 రూపాయిగణంద 1,500 రూపాయి నుంచ్ రెచ్చడక్క కోదలు దోడ్డె తొకాసి మాదుత్తా ఇద్దరు. కళ్ళయివరు బడవరు అవరిగే బకట అత్యాపత్యకపాగి ఆగ బేరాగిరతక్క నుంచ్ కష్టడక్క 500 రూపాయి కెప్పిగే కోదలు ఇష్టుల్లా లేక్కచార హాకబారదు ఎందు కేళ్ళ కేళ్ళ కేవే

ಹ್ಯಾದೆ, ಅದನ್ನೇರ್ಲೂ ಮಾಡಿನಲು ಹಣ ಎಲ್ಲಿ ಬಿರು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಆ ಎಗ್ಗಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಇಂದಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡುಸ್ಟ್ರೆಪ್ ಹಜಿವನ್ನು ದಿಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ಎಕರೀಗಿಂತ ಕಡವು ಅಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿರಿಂದ ಕೆರಗಳನ್ನು ತಾಪ್ಲೂಕು ಬೋಡ್ಯು ಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಮೂಲು ನಾಲ್ಕು ಕೆರಗಳಿಗೆ ನಾಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೆಂಪ್ಲೇಟರಿನವೆಂದು ಹೇಳಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಾಪ್ಲೂಕು ಬೋಡ್ಯುಗಳನ್ನು ಮಾಡ್ದೇವೆ, ಅದರೆ ಅವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ನಾಲ್ಕು. ಕೊನೆಯು ಪಕ್ಕಿ ಕೆಂದಾಯಿದ ಪೂರ್ವ ಹಂಡವಾ ದರೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೂ ತಾಪ್ಲೂಕು ಬೋಡ್ಯುಗಳಿಗೂ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಕಾರರಕ್ಕೆ ಅದಾಯ ಬಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಬಿದೆ, ಅದು ಹೊಡೆ ತರ್ವಾ ಸ್ನೇಹಿತ್ಯು ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ನಕಾರರಕ್ಕೆ ಅದಾಯ ಬರತಕ್ಕ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ ಪಾರಮ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಕಾರ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗ್ಯಾನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಕೊಣ್ಣಿಂದರೆ ರೂಪಾಯಿ ಬಿರುತ್ತದೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಟಪ್ಪು ಕೊಂಡಿದೆ. ಏಕಂದರೆ ಅನೇಕ ಖಾನಿಗೆ ಜನರು ಒಂದರೆಯೇ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಟಪ್ಪು ಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಂಬಾದವನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬನ್ನಿಗಳನ್ನು ಟಪ್ಪು ಕೊಂಡು ನಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಯಾವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಣ ನಕಾರರಕ್ಕೆ ಅಭಾರ ಹಣ ಬಂದು ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಖಾನನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ವಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಂಗಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿದೆ. ನಕಾರರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟಪಡಿಸುವ ದಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಚೀಗುಷ್ಟೆ ಹುಟ್ಟ ನಕಾರ ವನ್ನು ತಪಿಸುವ ಸಂಧಭ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಅವುವನ್ನೇಗೆ ಅಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ಬಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಯಾಶ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮುಂಂಡಿತ ವಾಗಿ ಫೆನ್ನನು ಸಿದ್ದಿ ತೆಗೆಂಬಾಗಬೇಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ ನೂರಾರು ಬನ್ನಿಗಳೂ, ನೂರಾರು ಜನ ನ್ನೆ ಕರರೂ ಇರುವ ಶಿಲಾಖೆಯನ್ನು ಅತುರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಅದು ಅವುವನ್ನೇಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಖಾನನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವುವನ್ನೇಯಾಗಿದೆ; ನಕಾರರಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬನ್ನಿಗಳು ನಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಹೂರಂತುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಬಿರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತೆಂಬಂದರೆಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಉಸ್ಗಿಗಿಲಾಂಜಿಲಿಯಾಗಿದೆ. ಬಹುಬೇಗ್ ನಕಾರ ಇಡಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಂಡು ನ್ಯಾನ್ ತೆಗಳ ಇನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಿರೀಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಿದೆನೇ.

ಪಾನವಿರೋಧದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿ
ವಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದಿಲ್ಲ.
ಅದರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ನನ್ನ ಸೈಹಿಕತಿಗೂ
ಕೆಲವು ಭಿನ್ನಾಭಿಪೂರ್ಯಗಳಿವೆ. ಕೆಲವರು ಅನೇಕ
ರುಕ್ತಿ ಪಾನ ನಿರೋಧ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಪಜಯ
ವಾಗಿದೆ, ಯಾತ್ಕೃತಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
ಅದರೆ ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವಪ್ರಮ್ಮ
ತಂ ಹೂ ಇ F ವಾಗಿ ಅಯಿತಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಯನ್ನು ವ್ಯ

ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪಾನ ನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬದ ಜನರಿಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಯಾಶ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಯಾವರ ನಂಬ್ತು ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ, ಬಡವರಂಗೆ ಅನು ಕೂಲ ಪಾಗಿದೆ. Vested interests, ಎಂದರೆ, ಅನಕ್ರೂತಿಗಳು ಪೆಡಬೊತ ವಾದಿ ಯಾಶ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಣ ಯಾಶ್ವಿಗೋಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಕಾರ ಹಾಗೂ ನಾರ್ಚಜಿಕರು ಎಪ್ಪು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. Serious trial has not been given to this experiment ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಿಜವಾಯಿಲೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ನಕಾರ ನನ್ನ ಮೊನ್ನೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದಂತ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಸ್ತಿರುಲ್ಲಿ. ಪ್ರಾಂತ ನಕಾರಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲಂದ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 50ರಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಸಧಕೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೈಬಿಡಬೇಕಾದರೆ, ಇದನ್ನು ಯಾಶ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವದಕ್ಕೆ ನಾಧರೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನು ಪ್ರದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತ ಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಗಿ ನಮಾರ್ಮೇಚಿಸಿ ಪಾಲ್ರ ಮಂಂತನ್ನು ಬತ್ತಾಯಿದ್ದಾರಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದು ಪಡಿಸಾಡಿ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಿದಲಾಬಣೆ ವಾದಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಎಪ್ಪು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಎಪ್ಪು ಮಟ್ಟಗೆ ನಾರ್ಚಜಿಕಿತ್ರಾ ಪಡಿಸಾರಿದ ಪಡೆಯುಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಲಾಭಿಸಿ, ಪ್ರಾಂತಿಕತನದಿಂದ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿದಿಂದ ನಡೆದು ಕೊಂಡರೆ ಇದು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿತ್ತದೆ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಿದೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಪ್ರೋಲ್ಡನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ನಡೆದುನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಬಿದಲಾಬಣೆ ವಾದಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಎಪ್ಪು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಎಪ್ಪು ಮಟ್ಟಗೆ ನಾರ್ಚಜಿಕಿತ್ರಾ ಪಡಿಸಾರಿದ ಪಡೆಯುಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಲಾಭಿಸಿ, ಪ್ರಾಂತಿಕತನದಿಂದ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿದಿಂದ ನಡೆದು ಕೊಂಡರೆ ಇದು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿತ್ತದೆ ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಇನ್ನು ನಿರ್ಬಾವರಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವ ದಾರರೆ, ನಷ್ಟ ನಷ್ಟ ನಿರ್ಬಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವಗಳಿಂದ ಬೇಗೆ ಪ್ರತಿ ಘರ ಜನರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಜನ ಕಾರಿಯಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ನಿರ್ಬಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ, ಅನಿವಾಯ ವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಪ್ರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬಡಕದ, ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು. ನೂರು ಪ್ರತಿಮಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಹಿಮಾಲಯ ಪರವತ ದಕ್ಷಿಣಕೆ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಜಿರಾಶಯವನ್ನು ಕೆಳಿದ ಮೇಲೆ ಇಂಥಿಂಥಾ ಕಡೆಗೆ ನೀರು ಬಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಭಾಷಣವುಂಟುಕೊಂಡು ಅವರು ತೆಲುಗೀಸಿದರು. ಜನರು ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿತ್ತದೆಂದು ಪ್ರಾಣ ಅಸೆಯುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅನೇಕರು ಬಿಂಗರು ಭಾಷಣವನ್ನು ನೂರಾರು ರಿಂಹಾಯ ಕೆಂಪು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಚಾತಕ ಪಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಅಸೆಯಿಂದ ಕಾದಿದ್ದರು. ಈಗ ನೊಂದಿದರೆ ಅವರ ಅಸೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಗತಿ ನಿರ್ಧಾರಿಸಾರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಾರ್ಥಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಳಿದ ತೊಂದರೆ ಅಡ್ಡ ಬರುಪುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜನರಿಂದ ವಿರೋಧ ಬರುಪುದರಿಂದ ಕೊನೆಯ ತಕ್ಕು ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾದ್ದೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೂರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಪಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾದ್ದೂ ದರೂ ಈ ನಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಕಾರದವರಸ್ತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

4.30 P.M.

ತೀರ್ಥ ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ದಿವಸ ಏರಿದು ಮಾತುಗಳನ್ನಾದ್ದಲು ನನಗೇ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದ ಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಷ್ಟ ಬಂಗಳೂರು ಕಾಬ್ರೋರೇಷನಿನಲ್ಲಿ 15 ಪರಿಗಳ ಪಲ್ಯಂತ ನಡನ್ನರಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವದ ರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ನಗರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡುವ ಮಾನ್ಯನಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ನವ್ಯಂಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣವು ಇಡೀ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಳೆನ್ನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಲಾಲ್ ಕಡೆಗಳ ಜನರೂ ಕೊಡ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ನಗರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಲುಪಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನಗರವಾಗಿ ಅರ್ಥದಾರಿಗೆ ತರಲು ನಾವು ಸಲಹಾಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು, ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ ಬಿಂದಿಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ದಿನ ನಿತ್ಯವಾ ನಿರ್ಗಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಅರ್ದದಾರ್ಮತ್ವರೂಪದು ಅನ್ಯ ಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು

(ಶ. ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ)

నాగరికతేగే హృతి తరువాదాగిదే ఎందు నానాదరం కేల్చిచేస్తాగిదే. జత్తి మంత్రమందల మత్తు అదక్కే హందిద్దు నకారాగోళు ఈ పశ్చిల వస్తు అభివృద్ధిపడినటు అవకాశ మాడిరువుదు బహచ తప్పు ఎందు హేళబేచ్కాగిదే. కశేద నట నాను కేల్చించండి ఈ నగరద నిరిన కోరలేయన్న నివారిసులు నాపు భగీరథ ప్రయుత్తమాడబేచ్కాగిదే. నిజంంగప్పనచెరు ముండె బిందు తమ్మ ఆదికారద అవధియల్లి కావేరి నది నిరిన్న బెంగళారు నగరం తండోదిగినటు కేచ్చిన అసక్తి పహినుతారేందు నంబుత్తేనే. ఎష్టో తాపత్రయిచిద్దరూ కూడ దెంగళారు నాగరద నిర్మి నరబరాయిగే నకారాదచరం మత్తు ప్రతియోబ్మి నదిన్యందు హేచ్చు గుమన కోదబేచ్కాద్దు అవర కంటచ్చ ఎందు నాను హేళబయసుతేనే.

ಜನ್ಮ ನಮ್ಮೆ ದೇಶದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀನೆ. ನಮ್ಮೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಾನನದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೆ ಅದಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಿನನ್ನು ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತರುಗಾಡಿರ ಬಹುದು. ನ್ಯಾಷನ್‌ ಹೈವೇನ್ ಎಂದು ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವನ್ನು ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರುವ ಅಲದ ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆಗೂ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಲಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇವರಿಂದ ಪರ್ಯಾಗಾಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆ ಹಿಂದೆ ಮುಗಿದಾಗೆ ೨೨ನೆಯ ತಾರಿಖು ನಾನು ಹಾನನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳು ಬಿಸ್ತಿಗೆ ತಗುಲಿ ಬಿಸ್ತಿನ ಮೇಲದೆ ಕುಚಿಗಳು, ಈಸಿ ಧೀರ್ಘಗಳು ಮುಂತಾದುವು ಕೆಗೆಗೆ ಬಿಡು ಹೋದುವು. ಕಣ್ಣಿಗರ್ ಹಾನನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಾ ೧೦-೧೨ ಮೇಲುಗಳ ದೂರ ಮರಗಳೂ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಯ ನ್ಯಾಂಟುಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅಂತಾಯ ಕರ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದೆ. ಬಿಸ್ತೆ ಅನಾಹತ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಳ್ಳೊಂದು ಕಾರಣ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮರಗಳು ಸುಮಾರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದಿ ವಾಸಪುಳ್ಳಪುಗಳಾಗಿ ರಸ್ತೆ ತಿರುಗುವ ಕಡೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲವೆ. ಇದರಿಂದ ಅಂತಾಯ ವಾಗಿಂತ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇರಾಬೆಣುವರು ನೂಕ್ಕುವು ಕ್ಕೆಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಾಕಡೆಯೂ ನೋಡಿ ತಕ್ಕಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀನೆ.

ಅ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮೆ ಮಾಂತ್ರಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸೇತುವೆಗಳ ತಂಬು ನೂಡನೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ನಮ್ಮೆ ಏತ್ತರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು; ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ, ಹಕ್ಕೆಯ ಸೇತುವೆಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬುಲ ವಾದ ಬ್ಯಾಕ್ಯೂ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾದ್ದು, ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಬಾಜಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯಾದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಾಸ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅನಾಹತಗಳಾಗುತ್ತೇ ಇವೆ. ಇದು ನಕಾರದ ಗಮನ ನೇತ್ತಿ ಒಂದಿಳ್ಳವೆಂದು ಕಾಣಲ್ಪಡೆ. ಇದನ್ನು ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಷ್ಟೋರ್ಡೆಷ್ಟ್ ನಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ನಕ ನಕಾರ ಅಸದೇ ಯಾಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಎಪ್ಪು ಜನ ನತ್ತರು, ಎಪ್ಪು ಮಂದಿ ಅನ್ನತ್ಕೆಗೆ

ದಾಬಲಾದರು ಎಂಬಿದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು; ಮೂರೆ ಮುರಿದು ಅದನ್ನು ನರಿಪತಿನಿಕೆಳಾಳ್ಳಲು ಪ್ರತ್ಯುಂಗಿಗೆ ಎಪ್ಪು ಮಂದಿ ಹೊಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರಂಬ ಅಂಕ ಅಂತರ್ಗತನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಅಶ್ವಯುರ್ವಾಂಗಾಗು ತ್ತದೆ. 1954 ಮತ್ತು 1955ರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ಕಾಂಪೊರ್ ರೇಪ್ರೋಕ್ ಹದಿನ್ಯೇದು ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ನಕಾರ ರಕ್ಷೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಆಗ ಇಂದಿಯಾ ನಕಾರ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಗ್ಸ್ ಮುಕ್ತ ಬಿಂಬರ್ ಬ್ರಿಡ್ಗ್ಸ್ ಗಳು ಬೇಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ್ಲಿ ಅಗಬೇಕು, ಎಪ್ಪಾಗಬೇಕು, ಹಣ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿಸ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿತ್ತು. ಅದರೆ ನಮ್ಮ ನಕಾರದಿಂದ ಬುಕ್ತ್ರ ಹೊದೆಮೈಲೆ ಏರದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮಪುರದ ಹೆತ್ತರ ಇರುವ ಬ್ರಿಡ್ಗ್ಸ್ ಬಹಳ ಅವಾಯಿಕರ ಸೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಗಮನಕೊಂಡಬೇಕಾದ್ದು ನಕಾರದ ಅಂದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಂಗಾರಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಂಬಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬಾನ್ ಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾಥಪಿನೆಲ್ಲದ್ದುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಕೆಲವು ನ್ನು ಮ್ಹಾ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಬೇಕಿದೆ. ಅವು ರೆವೆನ್ಯೂ ನ್ನು ಮ್ಹಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನುವಾರು 102 ರೆವೆನ್ಯೂ ಪಾಕಟ್ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಬೋರ್ಯೂಫ್ ನವರು ರೆಕ್ಸ್‌ಪ್ರೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನುವಾರು 42 ಪಾಕಟ್ ರೆಕ್ಸ್‌ಪ್ರೋ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 24 ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿವೆ, ನುವಾರು 102 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ವೀಮಿನಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷದ ಸ್ವೀಮಿನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ, ಹತ್ತಿ ಲಕ್ಷ ವಸೂಲಾಗಿದೆ ಹದಿನೆಂಬ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ನವ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಅದರೆ ಈ ನಂಬಿಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೋರ್ಕೆಯ ಇಹಾರಾಯಿದೆ. ಪ್ರೋಲೈನ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಜವಾನರು, ಕಾರ್ಬಾನ್ ತೆಲನಗಾರರು ಮುಂತಾದ ಅತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವರರು, ಅಲ್ಲಿ ವರಪಾನದವರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ದಿರು ತಾರಗಿಯಿರುವರು ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಪಾಕಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಗ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ವರ್ಗುರೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಬೋರ್ಯೂಫ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ನವರು 5 ವರ್ಷದ ಕುತುಂಬಲ್ಲಿ ಬಹಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾರ್ಬೋರ್ಯೂಫ್ ನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವದರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಟಿ ಕುಟುಂಬರಿಗೆ ಅಳ್ಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನರಿಸ್ತು. ನ್ನು ಮ್ಹಾ ಕಿಯಿರೆನ್ ಗೆ ಕೊಣಿಗ್ಗೂಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಿಡ ನೌಕರರು ಅವರ ಬಹಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಪಾಕಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ನಕಾರ ಕಾರ್ಬೋರ್ಯೂಫ್ ನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಆ ನೌಕರರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಧಿಕ ನಡಿಕರನ್ನು ವಿನಯಿಸಿದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ଏହା ହାତିଯେଲ୍ଲ ନକାରଦେବରୁ ନାକା
ଦେଖୁଣ୍ଡ ହେଲୁନ୍ତାଳିଗଳନ୍ତୁ ମତ୍ତୁ ହେବୁବାର
ନାଲୁଙ୍କଗଳନ୍ତୁ ପାରିଥିବା ମାତ୍ରଦେଇ ଭାବୁରୁଣ୍ଡ କୋରି
ବାଣିଯିବରୁ ମୁଣ୍ଡ ବିଳି ହେଲୁନ୍ତାଳ୍ଲ,
ହେବୁମର ନାଲୁଗଳନ୍ତୁ ତେରିଦିଦାଇର. ହେବୁ
ବାଣିଯିବରୁ ମୁଣ୍ଡ ବିଳିଦେଇ ରୂ ଅପରି ତକ୍ତେ

ಉತ್ತೇಜನ ಕೆಂಪಿಲ್ಲ. 1-4-57ರು ಸಾದರಾದ ನಕಾರಿ ಹುಕ್ಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರವೇಚ್ತ ಹೇನ್ನೂ ಲನ ಉಪಾದಾಯಿರಿಗೆ ನಲ್ಲಿಬೇಕಾದ ಹೊಸ ನಂಬಿ ಇದ ಸ್ವೇಳನ ಪ್ರಕಾರ ಇಜುವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಗಳ ಗಳ ನಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದರಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲೋಕೇಷನ್ ಸ್ವೇಚ್ಚಾವೀಳೆ ಕೂಡ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲಬೇಕು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೇ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಕಮ್ಮೆ ಸಿಬಿಂದಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಸಿಗಿ ಹೆನ್ನೊಲ್ಲಿ ಉಪಾದಾಯಿರಾಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅನಾದರಣೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ವಿವಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಲಾದರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬಿಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ಬಡ ಉಪಾದಾಯಿರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಂಬಿಗಳ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಪಾದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾ೦ಲ್ರೋಫಿಪ್ಪಾಗಳ ವಿಷಯವೂ ಅಳತ್ತು. ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖಿದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ಹೆ ಬಂದು ವಿಷಿಂಗ್ ಪೂರ್ವ ಯಾರೋ ಬ್ಯಾಂ ಹುದುಗಿನಿಗೆ ನಾ೦ಲ್ರೋಫಿಪ್ಪೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ನಮ್ಮು ಹೆಡ್ವಾಸ್ತರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾ೦ಲ್ರೋಫಿಪ್ಪೆ ಬಿಬುಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅ ಹುದುಗಿನಾಗಲೇ ಸ್ಕೂಲು ಬಿಟ್ಟ ಹೊಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ನಾ೦ಲ್ರೋಫಿಪ್ಪನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ನಮ್ಮು ಹೆಡ್ವಾಸ್ತರು ಕೇಳಿದರು. ಅಯಾ ವರ್ಷ ದ ನಾ೦ಲ್ರೋಫಿಪ್ಪನ್ನು ಅಯಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹುದುಗನ ವಿಬ್ರಾಜನೆಯು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಬಿಗ್ಗ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

କୁ ନମ୍ବର ଏଇଦ୍ୟାଭୁବନ୍ଦରୁକୁ ହେଲ୍ପିନ ନେଇଲାଦ
କାହାର ମାତ୍ରରେକିମ୍ବେ ଅନ୍ୟରେ ନେଇଲାଗଲିଲା
ହେଲ୍ପିଗେ ନେଇକ୍ଷାଗତମ୍ବେ ତେରିଦିବାରେ ନକାରି
ହେଲ୍ପିନେଇଲାଗତାରୁ ଦରାରେ ଜଦକାଗି ହେଲ୍ପିଗେ କଣି
ଚନ୍ଦ୍ର ବଦିଗିଲିଦିରି ଅଦେଇ ରିତି ବାନଗି ହେଲ୍ପିନେଇଲା
ଗତମ୍ବୁ କଲାଦ ଯାରୁ ହେଲ୍ପିଗେ ନେଇକ୍ଷାଗତମ୍ବୁ ତେରିଦୁ
ନକାରାସୁ ମାତ୍ରାଦିବାରେଇ ଅପରିଗେ ଅଦ୍ୟାକ୍ଷାର୍ଥ
ଗାୟାଂତ୍ର କେବଳୁ ନକାରାସୁ ମାତ୍ରରେକିମ୍ବେ ହେଲ୍ପିଲା
ତେଣେ:

ಕೆ ವರ್ವಾದಿಂದ ಕಾರೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫೀಜನ್ಸು ವಿದೀಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ವಯ. ಇದಕ್ಕು ಸಮುದ್ರಾವ್ಯಾಪಿ ಎನ್ಸು ಪಂತೆ ವಿದ್ಯಾಪುಂತ್ರಗಳು, ನಾಲ್ಕರ್ಲೋಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಶೇಕಡ 30ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಕಾರೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 90 ಜನ ಬಡವರೇ ಆಗಿರುವಾಗ ನೀವೆ ಶೇಕಡ 30 ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಷ್ಟಾಯ ಮಾಡಿದೆಂತಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಬಿಯನು ತೆಗ್ನೇ. ಅದರಿಂದ ತಾವು ದಯಿಟಿಷ್ಟು ಫೀಜನ್ಸು ಕಡವು ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಶೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಹುಡುಗಿರಿಗಾದರೂ ನಾಲ್ಕರ್ಲೋಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಪರಾದ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನ್ನು ರೋಡೆ ಓರ್ನಾನ್‌ಪ್ರೋಟ್‌ ವಿಷಯ. ಏಲ್‌
ರಿಗ್‌ ನಂಬಿಂಡಿಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ವಾತನಾದುಪ್ರದಕ್ತೆ ಸಿಮಗೆನ್‌ನು ಗೊತ್ತು ಎಂದು
ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳುವಹುದು. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಅದರ
ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ವಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಸ್‌ನು
ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೊಂದೂ ಸರಿಯಾದಿಲ್ಲ.
ಒಂದರಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಯಂಡಲ್‌ (ಕೈಫಿದಿ) ಇರುವದಿಲ್ಲ;
ಇನ್ನೂ ನೀಡಕ್ಕೆ ವೇಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಂಬಿಯ್‌

ಕರ್ತವ್ಯ ಹೊಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಯೇ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಗಂಟೆಯದ್ದರೆ ದಾರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಹುನ್ಯಾಸ ಗುಡಿನಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾಗಿರುತ್ತದ್ದೋ.....

ఒబ్బ నద్వస్తు. —నీఎం ఒబ్బ చేంబర్లుపే ?
 శ్రీ కె. డేపయ్య. —హాదు, హేలైకోల్సువు వదుకో
 నాగే నాచికే యాగు త్తె దే. హీగాదరూ నిరపా
 సోఎసిపెందు హేల్సుతీ డేనే. హొన్నె సిటిలుంద
 రైల్సు స్టేషన్లుగే లోగువ బందు బట్టినల్లి 12
 జనకే చీకటి కొదదె కరదుకొందు హోగ్రి
 దారే. దయిచిట్ట ఈ కండక్టర్లుగాగిగే హచ్చిగే
 నంబిచ కోట్టు నరియాదవరను సేమిని. ఎల్లు
 పెందరూ ఒందు దిక్కు ఒందు బట్టిగే 20
 రూపాయిగళ్ళు నష్టపొగుత్తె. ఇల్లరుతక్క
 ఇన్నోందు తోందరేటుందరే సీపు లిధిసిపువ
 చికటి దరగశల్ల అరు న. ప్పె. హన్నోందు న. ప్పె.
 హచ్చినేలా న. ప్పె. ఎందెరల్ల ఇరువుదరింద చిల్లరే
 కొదువుడికిల్లిదే ఆ జనరన్సు హాగేయే కుళ్ళ
 రిసికోందు హోగుతూనే. అదురింద దయిచిట్ట
 దరగశన్ని 5, 10, 15 న. ప్పె. గళ్ళందు మాడి
 అదక్క నరియాద కిలోఎణిటరుగళీగోలా, మైలు
 గళీగోలా Round off మాడి, సిటి బట్టిగళు
 జెనాగ్రి దక్కతయింద కేనున వాదువంతే మాద
 బీకేందు హేల్సుతీనే.

Sri D. VENKATARAMIAH (Robertsonpet).—Mr. Speaker, Sir, at the outset, I want to refer to the working of the Department of Publicity and Information of the Government of Mysore. In the Third Five-Year Plan, in the book which has been given to us, the then Chief Minister has written in the forward that the implementation of a plan of this type and magnitude calls for public response and administrative efficiency. To have that public response, the public should know what Government has done. The developmental activities of the Government should be made known to the public. What is it that this Department has done? In one word, if I can say, it is most inefficient and incompetent. I use those words with all the responsibility and at the same time humility which I have at my command. Because, during the last Five-Year Plan period, an amount of 28 lakhs of rupees was set apart for the working of that Department. The House will be surprised to know the amount that the Department has spent. It is six lakhs of rupees. Twenty-two lakhs have lapsed to Government. Who is at fault? The figures are perfectly correct. Why is this inefficiency allowed to continue? Let us

(SRI D. VENKATARAMIYA)

at the same time compare the working of this Department with any other Department in the journalistic field. Have we not eminent journalists in India and in Mysore? Are there not competent and efficient men to administer this Department? Why should that lapse take place? Had not that come to the notice of the Government? Could they not have rectified it even if it had not been brought to the notice of the Government? On the other hand, I find on page 413 of this book what departmental publications were brought out during this period. An attractive brochure dealing with the work and progress of the Department in connection with the World Agricultural Exhibition at Delhi—that is the work that this Department has done. Apart from that booklet, the other publications are about the Social Welfare Department and the Excise Department. These are the books published by this Department. The only concrete thing done by this Department is the clicking of photographs of eminent men including Ministers. When this is a State publication, which is very important, I cannot understand why sufficient attention has not been bestowed on its publication. I hope that at least now Government will take immediate steps to rectify the mistakes that have crept in there.

Another important thing that I want to bring to the notice of the House is that K.C.F. is the fourth important city in the Mysore State apart from Bangalore, Mysore and Hubli. We have got elected representatives to the Parliament, to the State Legislature, to Taluk Boards, to Municipalities and to Village Panchayats, but what is it that is existing in K.G.F.? We have got a Sanitary Board of which Six members are Government officers and nine are nominated by Government. There is no elected element in this Board. There is the Mining Act of 1906, many provisions of which have been found to be null and void by the High Court. On the basis of that Act some rules have been framed and this Sanitary Board is existing. For the last eight years people are being

nominated to this Board 6 Government Officers and nine nominated members. There is an income of Rs. 7 lakhs. In this democratic age this civic body having a revenue of rupees seven lakh is not having any elected members! Is this democracy? In the whole of Mysore State there is no place where there is such a civic body as the K.G.F. Sanitary Board. I would request the Chief Minister, the Finance Minister and others who are here to look into this matter. This matter has been brought to their notice with a request that immediate steps should be taken to have an elected body. About 4 years ago there was even Satyagraha regarding this and the then Minister for Local Self-Government Sri T. Subramanya went to the spot and told the local people that a piece of legislation would be passed within a period of 6 months to have an elected body. Those six months have elapsed and also years have passed, but nothing has come out. In the year 1959 a Bill was drafted which was introduced in this House, but God knows why that was not put up for consideration and passed. This is a matter which is agitating the minds of the public of K.G.F. area. Even during the period of the last elections wherever one went, to whichever party he belonged, the question put to the candidate by the voter was: "Are you going to get an elected body for us?" This is what every voter was asking. Even as far back as April 1st, a nominated body was formed for this area. So I would request Government to take up this matter immediately and see that the Bill which was introduced in this House in 1959 is passed immediately.

Another important matter is that questions have been put about handing over the management of the K.G.F. to the Central Government. The third Five-Year Plan of our State was published on the 23rd August 1961, but by that time agreement had already been arrived at for handing over the K.G.F. Mines to the Central Government. But the position that is existing today is different from the position existing in August 1961 because six new gold mines have been discovered

since. This is the point which Government should bear in mind while assessing the amount of compensation to be claimed from the Centre when the undertakings are taken over by the Centre.

When the present Chief Minister had gone to K.G.F. about a month back a request was made to him to see that a large portion of the compensation for K.G.F. was spent in the K.G.F. area alone because in this area the people are poor to the core and there is a lot of unemployment. There was a time when we were boasting, of two things, namely, the great engineer statesman Sir M. Visvesvaraya, and secondly the Kolar Gold Mines. The great engineer statesman is dead and gone and the Kolar Gold Mines are going.

Then, Sir, in the whole of India we have got the deepest of gold mines in K.G.F. and still we do not have a mining and metallurgical college there. Representations are being made since a number of years. The previous Government was pleased to give one mining school. When the Chief Minister had come there last time a memorandum was given to him to upgrade this school into a mining and metallurgical college. I request that steps may be taken immediately to upgrade this school into a full-fledged mining and metallurgical college.

Promises were made for the establishment of two industrial estates in Kolar District. Land has been given. Still I do not know what is the difficulty in establishing an industrial estate there. Immediate steps should be taken to set up an industrial estate there.

One other very important matter to be taken note of by the Home Minister is that from the 1st of May 1962 the law and order position in K.G.F. area is not good. To whatever party one may belong, it does not make a difference. Stray stabbing, looting and arson are going on and if sufficient precautions are not taken immediately this may lead to something else. So I request Government to take immediate preventive measures so that graver offences may not take place.

The other point that I want to mention is about the need for the establishment of a District Judge's Court for our district. Every district must have a District Judge. This point was discussed in the previous Assembly also. Persons who are committed to sessions are continuing in prison for the last $1\frac{1}{2}$ years. As every one knows, many of them may be acquitted, but still they have to continue in prison for $1\frac{1}{2}$ years. So I request that immediate steps should be taken to have a District Judge's court for K.G.F.

Then, Sir, generally we find almost in every place courts are located in Government buildings, but curiously enough in K.G.F. area the civil court is located in a rented building for which house rent control proceedings are going on in another civil court. So far as the criminal court is concerned, it is being held in the T.B. Three fourths of the T.B. are occupied by the court and only one room is set apart for the T.B. This is very inconvenient to passengers. Estimates have been prepared for the construction of a court about 8 or 9 years back, but I do not know why the building has not been constructed as yet. The matter should be taken up immediately.

In the old Mysore area sandalwood tree is the monopoly of Government, but in the new Mysore area sandalwood tree is not the monopoly of Government. Why should such an anomaly exist? Either make it a monopoly for the whole of the State or do not have a monopoly only in old Mysore and remove this restriction. I wish this matter goes before the High Court because this is a discrimination and an anomaly that is existing and should be immediately removed. As a matter of fact, everyone is aware that there are not big projects, no big rivers and no big tanks in Kolar District. We are entirely dependent upon God and rain and nothing else. So, sufficient attention should be paid to provide large funds for sinking wells.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಡಿ. ದೇವೇಗಾಂಡ (ಹಂಕೆನರಸಿಷ್ಟರ) .—ನ ಯಾರು, ಅಗ ನಮ್ಮ ಪುಂಡಿ ಇಟ್ಟರತಕ್ಕುಂಥ ರೆಕ್ಕೆ-ಎ-ಶಿನೇ ನಾಲನ ಅಯವ್ಯಾಯ ಅಂದಾಜನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗಾರ್ಡ)

ನೀ ಏ ದಿ ದ ರೆ ಜಿದು ಬಂದು ಶಾಹಿಕ್ಕೊಂಡೆಯ ಅಂದಾಜು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಮ್ಮೆ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರತೆಕ್ಕುದ್ದು ಇಂತೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜೋತಾ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟು. ಈ ನಾರಿ ಜೋತಾ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ, ಖಚಿತವೆಚ್ಚಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನನ್ನು ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನ್ನುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎತಕ್ಕೊಂದರೆ ನಾವ ಹೊನದಾಗಿ ಜುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ನಫ್ಫಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ನಫ್ಫಿಯು ಮುಂದೆ ತಂದಾಗ ನಾನು ಬಂದರೆದ್ದಿ ಖಾವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಬರಿಜಿನ್‌ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬದಿಸಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಾಲ್ಕು 18-20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅದಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದಂತ ಕೆಳಪ ಬಂದು ಕೇಳಿಕೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ವರ್ಷ ಖಚಿತವೆಚ್ಚಿಮಾಡತಕ್ಕ ಬಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮೆ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಡ್ಡಿಟ್ಟುನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾದು ಪಾಲ್ನಿಸ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿತಕ್ಕದ್ದು ಬಳ್ಳುಯಾದು. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪೂರ್ಯ. ಇವೆಲ್ಲತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಕಾರ ದವರು 322 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜೋತಾ ಬಡ್ಡಿ ಉನ್ನು ನಮ್ಮೆ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಜೋತಾ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟು ಆಗುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಕೆಲವ ಇಲಾಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತಕ್ಕಿಂತ ಲೀಕೆಜನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪಡಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು ಅದಾಯ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಕೈಗಿಬಿಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಇಲಾಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಾಯ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸುವೈಶಿಶಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪರಿಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡ್ಟೆ ಲಾತ್ತಮಾ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆದು ಲಾದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇಡ್ಡಣೆನೇ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಿ. ಇಲಾಜೆಗೆ ನಂಬಿಂಧಪಟ್ಟಂಧ ಅಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತರಿತಗ್ಗಿನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಇಲಾಜೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾರಾಜನಿಕರ ಹಳ ದುವ್ಯರ್ಯಾಯ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಇರುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಕಾರ ಇದೆಯೋ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೋಣ್ಟಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ದುವ್ಯರ್ಯಾಯ ಆಗಿರುವುದು 1962ನೇ ಇನ ವಿಯ ಅಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆದು ಲಾದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ತರಾವಿತ ವಾಲಿ ಪಾರ್ಚೆಕ್ಕನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಚಾನಲ್‌ನ ಪಾಲ್ನ್‌ಡಿಫೆನ್‌ನೆಂಟ್‌ಲ್ರೆ ವಾಟರ್‌ ಪರವರ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿವರು ಅಪ್ಲೂವ್ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೆಲವನ್ನು ಪಾರ್ಂಬ ಮಾಡಿರು. ಈ ಮದ್ದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದು ವಿನೆನೋಡ್ ವ್ಯತಾಪನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಮೇಲೆ ನೇ ೧೫೮ ವಾಟರ್‌ ಪರವರ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿವರು ಅಪ್ಲೂವ್ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮೆ ನಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಸ್‌ ಆಗಿದೆ ಎಂಬಿದು ಈ ಅಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಏನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವದಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಅದಾಯ ಕಡವೆ. ಈ ಬಾ ಬಿ ಗೆ ಸುಮಾರು 22-23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಏನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲ್ಲಾಬೇಗಳನ್ನು ತರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನುಗಳು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆರೆಗಳು ಎಲ್ಲಿನ್ನೀ ನಾಲ್ಕಾರ್ಥ ಇವೆ. ಈ ಏನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅ ಫೀ ನಿನಲ್ಲಿ ಇಂಷ್ಟೇಟ್ ರು ಮತ್ತು ಇತರ ನೀಬ್ಲುಂದಿಗಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಅದಾಯಕ್ಕಂತ ಖಚ್ಚೇ ಬಾಸೀಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಅಫೀನು ಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ನಳ್ಳಿ ನಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗಳು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಭಿನುಗಳನ್ನು ತರೆಯಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ತ್ವಿಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಇಂಥ ಅಭಿನುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಂಬಿಂಧಪಟ್ಟುಂಥ ಸೀಡ್ ಮಲ್ಪಟ್ಟಿಕೆದ್ದೇ ಫಾರಮ್ ಕೆಲವು ಇಬೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಎಪ್ಪುರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಕಾರಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ನಕಾರಾರದವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಇಗೆ ಮಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತವಾದಿ ಸೀಡ್ ಮಲ್ಪಟ್ಟಿಕೆದ್ದೇ ಫಾರಮ್ ಗೆ ನಕ್ಕು ಸ್ಥಾಪನೆ ವಾಧಿದಾಗ್ಗಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇತ್ತಾಡಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದಾಗೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಎಳ್ಳಬ್ಬಣಿ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಹೊರ್ನರೆಸ್ಟ್ರಾರದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸೀಡ್ ಫಾರಮ್ ನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನುಮಾರು ಹೊರ್ನರೆಸ್ಟ್ರಾರದಿಂದ ಹತ್ತು ಮೇಲು ದೂರದಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಯಿಯಿಂದ ನಿರನ್ನ ತಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೊಗಿ ತಂಪುಸೆಚ್ಚಿನಿಂದ ನಿರ್ಲಿಪು ಹಾಯಿಸಿ ಸೀಡ್ ಮಲ್ಪಟ್ಟಿಕೆದ್ದನಾ ಫಾರಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂತೆಲ್ಲವೋಮೊತ್ತೆ ಸೀಡ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಬೇಯಿಯಿಂದ ವಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಫೆಲ್ಲೆ ಅಗಿ ನಕಾರಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಿರ್ಪಾವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಫಾರಮ್ ಗಳಿಗೆ ದುಡುಕು ನ್ನು ಖಚಿತವಾದವಾಗ ಒಂದು ನರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹೆಸಿ ಮಾಡಿ ಖಚಿತವಾದಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನೆಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೇದರೆ ನಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಆರ್ಥರನ್ನೇ ಮಾಡಲಿ, ಒಂದು ಘನತೆ ಗೌರವ ಇವುಗಳನು, ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ಥರನು.

ವಾದಬೀಕು. ಹಂದಿದ್ದೆ. ಪಟ್ಟಿಕೆವರ್ಕ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡ ಹೇಬಾವತಿ ಪಾರ್ಜಿಕೆಗಳನ್ನು ಆದ್ಯಾತ್ಮಿ ಇಂಗ್ಲೆಸ್‌ನುತ್ತಿರುವೆಂದು ಅರ್ಥಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂದಲ ವಾಡಿದಂಥ ಅರ್ಥರನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂದಲ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಯಿದಿನದ ವಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಆ ರೀತಿ ವಾಡಿದ್ದೇ ಅದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಕೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬದಕಡ ಮತ್ತು ಗೌರಾರು (ಹೇಬಾವತಿ) ಪಾರ್ಜಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಷ್ಟದರಿಂದ ಮೂರಿಗಾಲು ನಾಲ್ಕು ದಿಸ್ತಿಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ವಾಡಿದರೆ ಅದರ ಕೇರ್ಮೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾಣ ನಿಜಲಂಗಪ್ರವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅತಿ ವಿನಯಿದಿನದ ವಾರ್ಥಿಸೆ ಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾಡ ನಿಜಾಂಗ ಪ್ರಸವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೊಳೆನರಸಿಂಹರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಳ್ಳಿಮೈಸುನ್ನಾರು ಹೆಚ್ಚಿಳಿ ಕ್ಕಾಮು ಪ್ರದೇಹ ಎಂದು ಹೇಡಿ ಅನೇಕ ನಾರಿ ನಂಬಿಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಖಿಂದರು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಹೊಳೆಬಳಿಯಲ್ಲ 10,500 ಏಕರೆ ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಚೀಕ್ಕೆ ನಿಂದ ಇರಿಗೇಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಹೆಮಾದಪಿ ಪ್ರಾಚೀಕ್ಕೆ ಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಯಾಂಬಂಡಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ನೇರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

వాలని, నావు అదన్న విశోధిసుపడకే అగు పదిల్ల, అప్పదే దొడ దొడ్డ ముఖందరు హేళు తారె. అదర్లకై కైకాకి హచ్చక్కు పూగు కొల్పు కొల్పుపడక్కింత తెప్పెగిరుపదు ఒళ్లయాదు. ఇది రింద అధికస్తితిగా ధక్కే మాత్ర ఇది రింద ప్రయోజనపూ ఆగువదిల్ల. ప్రయోజనపాగు పదాదరె వాడి...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತಿ. —ತಾವು ಕರಾಣಿಸ್ತಿಷ್ಟಿರ್ಪೆ ಒಂದಿನ್ನು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತೇಡೆ. ಕೇಂದ್ರದ್ವಾರಾ ಹೇಳುತ್ತಿರೋ, ಮಾನುಂದರು ಹೇಳುತ್ತಿರೋ, ತಾವು ಕರಾಣಿಸ್ತಿಷ್ಟಿರ್ಪೆ ಒಂದಿನ್ನು ನೊಂದಿ ಗೂತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಡ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರೆ. — ಕರಾಣ್ಯಿಷ್ಟಾಪ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಿರುವದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ತಮಗಳ ಕೆತ್ತಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಬಂಡಿತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಗಾಗಲೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಹಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನ. ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ.

ରୋଇଦ୍ କାରାନ୍ତ୍ରିପ୍ଲେଟ୍‌ଫ୍ ମେଇଲୁମତୋ କୁ ଦିବନ ଏମ୍ପ୍ଲେ ହୋଲନ୍ଦାରିଦେ ଏଠିରେ ଆନ୍ତି ହେଲୁ ପଦକର୍ମ୍ୟାବୁଦିଲ୍ଲ. ପଦେ ପଦେ ଉତ୍ତର୍ଯ୍ୟ ହାଦି ହେଲାତେଲେ ଇଲ୍ଲେହେ. ଜନଗାଳିଗେ ଅନୁକୋଳ ଦୋରେ ଯୁତିଲ୍ଲ. ନକାରକେ ଲାଭ ବରୁତ୍ତିଲ୍ଲ. ଇନ୍ଦରା ଲାବ ମୁଗାଳିଗେ କୁହାକି ନକାରରକେଇ ନପ୍ର, ଜନ ଗାଳିଗୁ ନାଲୁଭ୍ୟାପିଲଦିନତାରିଦେ. ଇନ୍ଦନ୍ତୁ ନାଲି ପଦିନେବ୍ଦର ନକାରର ଦିବାଳିଯାଗୁ ତିମେ. ଇମ୍ପ୍ଲେ ହେଲି କେ ନମ୍ବରଭାବରେ ବିଦେଶୀ ମେହିଲେ ପାତନାଦାରୁ ପଦେକେ ଅବକାଶ କୌଣସିଥିଥେ ଆ ଧି କ୍ଷେତ୍ରି ଗେ ନାନ୍ତି ପଦନେଗାନ୍ତ୍ରିଫିନ୍ ନାନ୍ତି ମାତନ୍ତୁ ମୁଖିଗୁପ୍ତିନେ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗಿರಿಧಮ್ಮು (ತುಪುಕೂರು).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ 1962-63ನೇ ಸಾಲಿನ ಹೀಗೆ ಕಾಸಿನ ಅಯಿವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರು ಎರಡು ಮಾತ್ರಾಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮಾರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಸಮುದ್ರ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಿರೀ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ನಂಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ನ ಬಿರಿದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಮೇಲನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಹಂಡಿಕೊಳ್ಳಬು, ಜನರ ಕಟ್ಟುಸುಖ ಕೊನ್ನಾಗೆ ಅರಿತಕ್ಕಂಡು ಜನರ ಹಿತನಾಧನೆ ಮತ್ತು ಶೈಶವದ ವಿಗೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ನಾಗಾತ್ಮಕದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದರಿಂದ ಸೂವ ಅನ್ವಯ ಕೂಡ ಅಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನ್ಯಯದಾಗಿ ನರೂರ ವಿನಾಯಕರ ತರ್ಕ ನಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶೈಶವ ನಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಸವ್ಯ ನಂಬಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಲಿಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಪಕ್ಷದಪ್ಪಾಗಲ್ಲಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಪ್ಪಾಗಲ್ಲೇ ಯಾರೇ ಆದರೂ ತಪ್ಪಿನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿಸಿದರ ನಾವು ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದವೇ ಮಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ತೆಳುಗುಳು ಕೂಡಬು. ರಾಂತಿಕ ತಪ್ಪಿನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ತವ್ಯ ನಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಶೈಶವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಸುರುವುದೂ ನಮ್ಮುಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ನಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್)

ಅ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಸ್ತೆಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡೆನ ಸಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಲ್ಯಾಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಜವಾನುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇನ್ನೀ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಅದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಕಟ್ಟುಹೊಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥು ಶಾಶ್ವತ ವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ವಿವಾದದನ್ನು ನರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಮೇಲ್ಮೆ ರಸ್ತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚೆನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡೆ ಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಅಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡೆನ ಸಲ್ಲಿ ಹಳಿಟಿಲ್ಲ, ಇಂತಹಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಕೆ ವರ್ಕ್‌ಫೋರ್ಮ್ ಇಲಾಜ್ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡೆನವರು

ಇವನ್ನು ಪಹಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ನಮ್ಮೆ ತು ಮುಕ್ಕಾರು ಬಿರಿಯಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಗಾರಿರಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಾಡು. ಹೆಚ್ಚು ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಸಾನ್ನಕ್ಕೆ ಏರದನೆ ಮುದು ತುಮಕೂರು. ಸೇಕದ್ದು 80 ರಷ್ಟು ಜನ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯ ಬೇಕಾದ್ದೆ. ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಅಗತ್ಯವಾದು ಈ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದು ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಯಾಜ್ಞನ್ನು ತೆರೆಯ ಬೇಕೆಂದು ನಕಾರಾತದವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗಾರೆ. ಅವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಜ್ಞನ್ನು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ತರೆದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ (ಪಾಳ್ಯ).—ಬಿಭಾಗೀರ ಯವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಿ ಅಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

త్రీపుతి జి. సి. ధాగీధరమ్.—తీవాఫన సెక్యూరిటీస్ బిడ్డు.

ಇನ್ನು ಅರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರ. ಅನೇಕ ಅಸ್ತ್ರೀಗಳಲ್ಲಿ ದಾಕ್ತರುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಣಿದೂಕ್ಕರು ಗಳಿಲ್ಲದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನ ಅಸ್ತ್ರೀಯಾಲ್ಲಿ ಒನ್ನ ಸಾಲದೆ ಕಾಗ ಸುಮಾರು 40 ಬೆಡ್‌ಗ್ರಾಂ ಅಗ್ನವಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿದೆನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದಾಕ್ತರುಗಳೂ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಿಂದ ಬಿದಾರು ತಿಂಗಳೂ ದರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. Out-patient ರೂಮನ್ನು ಶಾಡ ದಾಸಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ನಾಯಕರು ವರ್ನಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮಂಜಿವಿದ್ದಿರೆ ಅದರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬು ರೋಗಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಡಾವಾಪುದಕ್ಕೂ ಜಾಗಿವಲ್ಲಿದೆ ಅನನ್ನಕೂಲಿವಾಗಿದೆ. ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತ್ತೆ ತಪಿ ನಬ್ಬಿಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನವಿ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯ. ಗಾರ್ಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ್ಯಾದಿಕ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಳಿಡಲ್ಲಿ ಸೇರಕದ 60 ರಷ್ಟು ನಕಾರ ರ 40 ರಷ್ಟು ಅಯ್ಯಾ ಗಾರ್ಮಾಂತ ಜನ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ. ಈಗ ನಕಾರ ರ ಕೇವಲ ಒಂದು ನಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಕಿ ಹಳಿಡನ್ನು ಹಂತಾಯಿತಿಯವರು ಕೊಡು ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಇದು ಬಹು ಅನ್ಯಾಯ ವೆಂದು ನನಗೆ ತೆಗ್ಗಿಲ್ತುದೆ. ಹಂತಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಇಷ್ಟುಹಳಿವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕೂ ಹಂತಾಯಿತಿ ಕೊಳ್ಳಬಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೇತುವೆ, ರಸ್ತೆ, ಇಂಥ ಎಲ್ಲಕೂ ಹಂತಾಯಿತಿಯ ಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕಂಡುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಜನರ ಹೇಳಿ ಭಾರ ಹಾಕದೆ ಹಿಂದ ನಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆಂತೆ ಸೇರಕದಾ 60 ರಷ್ಟು ನಕಾರ ಏಕ್ಕು 40 ರಷ್ಟು ಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಗಳಿಲ್ಲ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಚಾವಿಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮಿನಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ನಾನಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡು ತೀದಾರೆ. ಇನ್ನೇನ್ನು ಹರಿಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ನೆನ್ನುವ ಕಾಲಿಡಲ್ಲಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಹಂತಾತ್ಮಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫೀಡ್‌ಬೈಕ್ ಕೆಳಿಡಬೇಕಾದರೆ,

పరీక్షకే కణవన్ను కట్టబేకాదరె తొందరె
యాగిదే. జడరిందే ఎమ్ముడ్లో జనరు పరీక్షగే
కుఱుతుకోళ్లు తొందరెయాగిదే. విద్యార్థి
బేతన కొలుపుదెన్న న్యూలుగాళు పూరుంభపూడ
ఏరదు మారు తీంగళుగళోళగే విముతీసి
తీమాఫన మాడి వేతనగళన్ను కంచుపుదక్కే
ఔషణే మాడబేకేందు నకారరపన్న పూర్వి
నుతే నే.

ఏరోధ్రాఫ్ట్‌ద మాన్య నశోదరరు తుపుకలరి నస్తి మొన్నే నడెద చునావణీయ ఏటారపన్స్ కేళ్ళదరు. నశోదర కాంగ్రెస్ లామేదువారా రిగె జునావణీయుల్ల నశోదు వాడిదరిందు నుశ్శు కేళ్లదరు. ముంత్రిగభ మనేయ ముందే నింతిడ్డ కారిన ప్రోటోలో తగ్గెదుకొండు బుదు తీ కాలుమ్మ జునావణీగె లుపయ్యిరిసిదరిందు కేళుతారే, ఇదు బికా అన్నయ్యివాడ మాతు మాతు నుశ్శు మాతు. జునావణీగె నిరితిడ్డ అ మాకా వ్యక్తియ సేవే నమ్మ దేరశ్శ బీక్కా గిత్తు; అదుదరింద నావచ జుకరు తావే ముంద బిందు నశకరిసిదరు. లక్ష్మాదితిరాల అవర సేవ దేరశ్శ లగ్గెపెందు నశోదు మాడిదరు, లక్ష్మాంతర జనరు ఓట్ట కేటట్టరు.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖಚಿತವಾದಿ ಬಿಬಿರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರಾದರೆ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಟ್ಟು ಬಿಂಬಿತ ದೆಯ್ಯೇ? ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ಜಿನರು ಬಿಬಿ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have heard. She has not said that lakhs of rupees have been spent. ଲକ୍ଷାତର ଜନର ଭାଗପକ୍ଷିନୀରେ ହେଲିରୁ, ଲ କାଠ ତ ରାଜପାତ୍ର ବୁନ୍ଦେବ ମାତ୍ରାଦରେଣ୍ଟ ଅପରୁ ହେଲିଲିବ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬೆ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಪ್ಪ.—ಲಕ್ಷ್ಮಾಂತಿರಾಗಿದ್ದರೂ ಬಂದು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾಗೆ ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅನುಕೂಲ ಗಳನ್ನು ನಕಾರದವರು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

5-30 P.M.

Sri L. B. BIRJE.—spoke in Marathi
(Some Hon'ble Members were seen crossing the floor).

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Members may please note that they should not cross between the Speaker and the Member speaking.

[*Sri L. B. Birje spoke in Marathi.*]

Sri B. D. JATTI.—If the Hon'ble Member will yield for a minute.

(He continued in Marathi)

Sri L. B. BIRJE.—(In Marathi).

శ్రీ సి. అర్చ. రంగేంగాద (పాగి).— ఈశ్వరే, ఈగ నమ్మి ముందిరువ అయవ్వయిద కుట్టయ్యన్న విమాతిసువాగ హిందిన సాలినల్లి రకాచరద్వరు బిడుగ మాటిరువ జణమ్మా; అద రంచ బింద ప్రతిథలపేన్న, బిడుగ మాటిరువ చుదరల్లి యింద లోకమాట్రగశేన్న ఎంబుదన్న వివు

పేశవారిన మాన్య సదస్యరాద శ్రీమాణ సార్జ
నారాయణరాయరు మాతనాదుత్త నమ్మ
మందిరువ ఆయవ్యయ పణ్ణియు పోతా పణ్ణి
యాదరూ కడెయిల్ బుల్లతాయిద పణ్ణియీ
అగుత్త దెందరు. ఇదరింద ఏను అధివాగుత్త
దెందరీ, సకారదవరు ఆయవ్యయ పణ్ణియును
నమ్ము ముందే ఇదువాగా, బేకాగియీ కెలవు
బాబుగాల్గ హిస్ట్రియు తొరిసి కూనేగి
ఖచుఁ మాదద బుల్లనుతారే. కీగే ఇచ్చరు
మాన్య సదస్యర కణ్ణిగే మణ్ణి రిచింతాగుత్తదే.
ముఖ్యచాగి ఆరోగ్య మత్తు విద్దా జలాబేగాల్గ గే
హిస్ట్రియు కెలవస్తు ఒదిగిసి కూనేగే బుల్లతాయి
వమ్ము తొరిసువదన్ను నాపు పదే పదే
నోట్లు త్రీధైపే. ఇదు బకణ వ్యవసరచాద
ఖిషయు కాగా బిందనియవాద ఏషయు.

ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಕರ್ ರದವು ನಿನ್ನ ಹೇಳಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಪಂಚಾಯಿತ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೆಂಡ್ರೋನವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನೇಲ್ಲಾ ಬ್ರಿಫ್ಸ್‌ನ್ನಾತ್ಮೇವೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯ ನಾ ಪನೆಯಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜ್ಞಾನವರಗೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮ ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರುಮಾ ವಾಟ್‌ದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧವಾ ಕುಟುಂಬ ಮುಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಆಗ ಬೇಕಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ order of priority ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಪಾಠಾಗುವಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. “ಮುಟ್ಟರ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವನೇ ಜಾಳ” ಎಂಬಿಂತಾಗಿದೆ. ಹೇಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕಂಡಿತ ದ್ರರೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದು. “ಸಿರಾಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿದ್ದವನು ಬದುಕಿದ್ದ” ಎಂದು ಯಾರು ಲಂಜ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಗೋ ಅವರ ಕೆಲಸಗಳು ನುಲಲತವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೇನ್ ಬಹುದು.

ನಮಾಜ ಕಲ್ಪಾಳಿ ದಿ ಹಿಂದೂರಾಗಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಹರಿಷನರು-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ನಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬು ದೇನೊಂದು ನಿಜ. ಅದರೆ ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರು ಪ್ರದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವೆಲ್ಲಾ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಮಧ್ಯವಿಂತಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ ಪಂಗಡದವರ ಹನರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯ ವರು ನುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಏತು ಗಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಬಾಗಿಗೆಂದು ತಂದ ಗಾಡಿ ಎತ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹಣ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿರುವದು, ತಾತಾರ್ಕಿಲಕವಾಗಿಕೊಂಡು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅಪಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಕೊಂಡಿರುವದೂ ಉಂಟು ನಮ್ಮ ಪರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ನಕಾರಾದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವಾರೆ. ಅದರೆ ವಾಸ್ತವಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಾಗಿಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಉತ್ತರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ ಗಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹೆಂಚು ಕೊಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ ರೂಪದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳು ಪೂರ್ವ ಕಟ್ಟಬೇ ಪಾಳುಬಿಡ್ದಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನಂದಭಿಗಳೂ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅರ್ಥ ರಂಗೇಗೌಡ)

ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾತ್ಮಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾರ್ತಿ ಪ್ರಭಾ ಕರರವರಿಗೂ ಇದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎತ್ತು ಗಾಡಿಗೆಂದು ಹರಿಜನನೆಂಬುಣಿಗೆ ನಾಲ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಆ ಎತ್ತು ಗಾಡಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಅವನ್ನು ಯಾರು ನಾಲ ಕೊಂಡಿಸಿದನೇರ್ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಜೀತ ಮಾಡು ತೆರುವುದೂ ನಡೆದಿದೆ.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೇಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೋಧಿಗಳಿಗೆ ಹಿನ್ನಬೇಕಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲೆಕಟ್ಟೆ ಹರಿ ಜನರಿಗೆ ಹಂತಿದ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀತಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇ. ಶಾರಿನವರೇ ಅಳ್ಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀತಮಾಡುವನಿಗೆ ಎತ್ತಿನ ಗಾರಂಟಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ; ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮನೆ ಗಾರಂಟಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ଜନ୍ମୁ ହରିଜନିରିଗେ ହେବେବେକେିମେ ହୋଇନାରି
ନିଂଦ ତେବେ ରୁତ୍ତେମୁ ତରକ ତରାୟିଗଲ୍ଲୁ
କେବନ୍ନୁ ରାହକୁପାରି କେବନ୍ନୁ ହେବିରିଗୁରୁ,
କାନକାନହେଲ୍ଲିଗୁ ନାଗିନି କେବନ୍ନୁ ହୁଲିକଟ୍ଟେ
ଗାୟପୁଦ୍ଦ୍ର ବେରେକେ ଇଦରାଗିଦେ । ହରିଜନିରିଗେ
ଅପ ମୁତ୍ତେ ହେତ୍ତି ତରାୟିଗଲନ୍ତୁ ବଦିନପରାଗିଦେ ।
ଲେକ୍ଷ୍କେକ୍ଟେ ହୋଇନାରିନ ରସୀତିଯନ୍ତୁ ତୋରିନ
ରାଗିଦେ ।

ಸಕರ್ತಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮನ ಕಟ್ಟಿ
ಕೊಳ್ಳಲು ಗಾರ್ಜಿಸು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನಿ
ನಾನು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರೆ ಪಾಳಾಬಿಡ್ಲಿರುವ ಮನೆ
ಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿರುವ
ಮನಗಳನ್ನು ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವರೋ ನನಗೆ
ತಿಳಿಯಿದು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಕರ್ತಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ
ತಂದು ಸಕಾರರಕ್ತ ಎಂಬ್ಲೋ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿ
ಸಿದ್ದಿರೂ ಯಾವ ಏಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ
ಇಡುವರೇಗೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಿದೇ ಇರುವದು ತಂಬಾ
ಶ್ಲೋಡನಿರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ଜନ୍ମି ନକକାର ନମ୍ବଗଳିଙ୍ଗଦ୍ଵାରା ବେଳେ ଯପାପୁଦ
ରିଂଦଲି ରୈସ ମୁମୁକ୍ଷୁରେ ପାରାର. ଅଦରଲ୍ଲାଙ୍କ
ଶୈତା ନକକାର ନମ୍ବଗଳି ଆତି ମୁଖ୍ୟବାଦୁପୁରୁଷ
ଜୀବତକେ ନମ୍ବଗଳିନ୍ଦ୍ରି ନକାରରଦପରୁ ତାହାରେ
ମାଦୁପୁରିରିଂଦ ନକାରରନ୍ତି ନାମ ପିଂଦି
ନୁ ତୈଁ ନେ. ଆଦରେ କୃଷିନଂପୁ ଗଛନ୍ତି
ବେଳେ ପାନ୍ଧୁ ପିନ୍ଦକେଂଦ୍ରବାଦନ୍ତି ନାମ ପିରେଇଦିନ
ନୁ ତୈଁ ନେ. ଅପୁଗଳିନ୍ଦ୍ରି ନମ୍ବୁ ରୈସବାଂଧବିରି
ତୁମବା ଅନ୍ଯାଯବାଗୁତ୍ତିଦେ. ଅଦୁ ହେବାଗୁତ୍ତ
ଦେଂଦରେ “କଂଦପର ମାତ୍ରକଣ୍ଠନ୍ତି ବାବିଗେ ତାହା
ଅଳ୍ପ ନୋଇଦିରଦୁ” ଏବିଂବିତାଗୁତ୍ତିଦେ. ଆଦିନ୍ଦୀ
ରିଂଦ ରୈସରନ୍ତି ଜୀବତକେ ପ୍ରୟୋଗକେ ସିକ୍ଷ୍ଣି ଅଚାର
ରନ୍ତି କାଳୁମାଦୁପଦୁ ବିଂଦିକିବାଗି ନରିଯିଲ୍ଲ
ପେଂଦୁ ନାମ ହେଲୁତେ ନେ.

ಜನ್ಮ ಕಾಗಾಗೆ ಮಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕನ ಬೆಳ್ಗಣಿ ಗುಂಪು, ಬಿಗನಗೆ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಂಬಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಕೃಷಿನಂಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಒಂದೊಂದು ನಂಘುಕೆಕ್ಕ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಈಗ ಅವಲ್ಲಾ ಪಾಳು ಬಿಡುವೆ. ಇಂತ್ರಿ ಕಹಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೂ ನಿನ ಪದೇ ಪದೇ ನಿನ ಸರಕಾರ ನಂಘುಗಳನ್ನು ಸಾಫಿನುತ್ತೇವೆಂದು ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಏನು ಗೊತ್ತ ಗುತ್ತಿದೆಯರೆ, ಸರಕಾರ ತಾವು ಹಿಡಿದ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕುಂಬಿವೆ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ

ಹೇಗೆ ರಚಿತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದಿತ ವಾಗಿ ನೂಕೆ ಪ್ಲಾಟ್ ಮತ್ತು ನಾಧುವಾದುದೂ ಅಲ್ಲ ವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ଜୁମ୍ବୁ ଆଗ ନେଇରେକେରେ ଗାୟମୁଦ୍ଦୁ କାହାଦେଇ
କୁଳୁ ନମ୍ବନେଇମୁ ନ୍ଯୂତ୍ରପନେମାଦିଦ୍ଵାରେ । ଭଦ୍ର
କାଗଦଦ ମେଲେ ମାତ୍ର ଦାବୀରେ ଛିଦ୍ର । କେବଳ
ମାତ୍ର, ଅପରପର ଜପିବାନିମର୍ତ୍ତେ ନେଇଯୁତ୍ତିଦେ ।
ହେ ମାତ୍ର, 8 ନାବିର ରୋପାଯିଗର୍ଜରେଗୁ
ଅଦକ୍ଷାଗି ଲିକାର୍ଗି ଆଗ ଅଦ୍ବୁତ୍ତାଗର
ପାହାଗିଦେ । ନମ୍ବନୁକ୍ତ ନହକାର କୁଣ୍ଡି ନମ୍ବ
ଗର୍ଜନୁ ନ୍ୟୂତ୍ରପିନୁପ ହୋଦିଲୁ ଏଧାନ ନେଇଦର୍ଦ୍ଦରୁପ
ଜପାନେରିନ୍ଦି କହିଦୁ ଅଧିକାରିଗୁ ମାତ୍ର
ମାତ୍ରିଗର ପରେଗୁ ଲାଲୁରିଗୁ ବରୁବ ନ ପଂବିବାନ୍ତି
ବିନ୍ଦୁ କହେ ନେଇରିଲି ଲାଲୁରିଗୁ ନମାନ ଏହିଁ ପାତି
ଅରୋଗ୍ନ୍ଯ, ଲାଜ ପଗ୍ନେଇଯାଗି ଅନୁକୋଳମାଦି
ନେଇନୁପଦୁ ଲାଜୀଯମୁ ।

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯ ವಾರ್ತಾವಿಹಿತ ತಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ತಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಶಾರೀರಿಕ ಬಂದ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಕುಶಲತ್ವಕ್ಕೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಬಂದೊಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 70-80 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕೆಲವೇಡೆ ನ್ಯಾಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಚಾವಡಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಕಾರದವರು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದು ದನ್ನ ಗ್ರಾಮದವರೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೂ ಜನರಿಗೆ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ನಷ್ಟಕಾರ ಕೊಡಲು ನಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅಂತಹ ನಂದಭರದಲ್ಲಿ ನಕಾರ ನಹಾಯ ವಾದಬೇಕು.

ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಕರಾದ ಅಂದಾನಯ ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಾ ಯಾವ ಜಿತರ ಸ್ನೇಹಕರ್ಯಗ್ರಾ ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಯವಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ನೊಂದು, ಬಾಹಿ-ತ ಮೂರು ಅಕ್ಷುಂತ ಅವಶ್ಯಕ, ಅವನು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪ್ರವರ್ತಕವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಥಿವ ಸುತ್ತೇನೆ ಈಗೆ ಕಡ್ಡಾಯಿ ತಿಕ್ಕಿದೆ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ 6 ಪರ್ಫೆಗಳು ತಂಬಿದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಕರಿಣವಾದ ನಕಾರ ರೀ ಅಕ್ಷೇತ್ರ ಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಾರೆ. ಹೊದಲು ಬಂದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿನತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಸರಿ ನೊಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕರೆದ ಕಾದಲೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಪೂರ್ಣವಿಕ ಕಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲೆಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕ ಅದ್ದಿಯುಂಟಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ನಂಬಿರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಥಿವನ್ನು ಪ್ರವೇಶನಿಂದರೆ, ಈ ಮೇಲ್ಪುಂಡ ಕರಿಣವಾದ ಅಕ್ಷೇತ್ರ ಯನ್ನು ರಕಾರ ಕೊಡಲೇ ವಾಕನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅಗತ್ಯವಾದಿ. ಜನ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ನಂಬಿರ್ವಾಧ್ಯಾಯ ರವತಿ ಸ್ನೇಹಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿದೆ ಮಾರ್ದಿಂಬಿ ಅವರು ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಾನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಯರಿಗೆ ಹೊಣಿಸುವೆಡಲನೆಯುದಾಗಿ ರವತಿ ಸ್ನೇಹಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬಾದು ರಕಾರದವರ ಅಷ್ಟು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ:

ఇన్ను సకారి నమ్మలుగాళ మేల్ల నెఱసుత్తిరుద మేల్పుచూరజీయు తి ఏ ర నూ ల దాగి ద. నమ్మలుగాళ నంబ్యేగునుగుణవాగి ఇంపైక్రిస్టర్సు గొప్పుమాదిల్ల. బంచొందు తాల్స్రాకిగే బంచొంబు ఇంపైక్రిస్టర్సు మాత్ర నేఱిసిదార్థారే. వాచ్ గంగ్ల ఇంపైక్రిస్టర్ మయిపవన్స్ కాలిదిరతక్త శాలీ గాళ అనేకివే. తింగాళగంగ్ల బాగిలన్స్ తేగొముద సూపులుగాళ ఎప్పొల్లో ఇప్ప. ఆదరూ నంబుచవన్స్ బిపాధార్యాయిరుగాళ తేగొదు కేళ్ళుత్తారే. ఇపుగాళన్న సకారిదవరు కూడిలే నరిపాడదిద్దిరే లిక్షణదల్ల దక్కతెల్లుచే కొళుగానుపడేందు నాను తుంబా విపొపాడదింద హేచ్బెక్కాగిదే. ఆద్దరింద ప్రతియొందు తాల్లూ కంగూ ఇబ్బరు దెప్పుచే ఇంపైక్రిస్టరుగాళన్న కేంద చేకేందు నాను ఈ సంభఫ్చదల్ల సకారిదవరన్ను పూర్ణిసుత్తేనే. హాగేయేల్ బ్రిక్చదాకారవాగి బేచీయుత్తిరువ ఈ బారినల్ల నీరాన్న నరబిరాబుమాదువ బిగ్గె బేకొదప్ప ఆగాగలే తకాగాళ నడిచిదే. త్రిగ్గొందనహళ్ళ గారుమధ వరు తమ్మ గారుమచ్చ ఒందు హేస్పొలు బేసేందు కేళ్ళిద్దరూ ఇదువరేగూ సకారి యావ కుమవనస్స క్రైగోళిథ్ దే ఇరువుదు తుంబా శోఇస నియుపాగిదే. ఎప్పొల్లోనారి ఈ బిగ్గె మనవిగాళన్న అవరు కేంటిధ్రవ్య నసకారిద కివి కెపుదు ఎందు ననగే కాణుత దే.

ಇನ್ನೂ ಪೇಡ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ಪೇಕಾದರೆ, ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಅಸತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ
ಪೇಡ್ಯರುಗಳೇ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಪೇಡ್ಯರಿಂದ ರೈಫಿಲ್
ಗಳಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಪೇಡ್ಯ
ನಹಾಯಿಸು ದೊರೆಯದೆ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರು
ವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ
ಜನರೊಣಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ
ನಹಾನುಭಾರಿಯುಳ್ಳವರೂ, ದಯಾವರಣೆ ಅಗಿರು
ವದರಿಂದ ಈ ಕೂರತೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಿವಾರಜ್ಞರು ಮಾಡಲು
ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿಯವುದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂ
ತರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೇಡ್ಯತಾರೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ಬೇರೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು
ಉತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೇ
ಏಕೆಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನನಗೆ
ಚೇನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ನಿತಿಂದಾದ ಅಯ್ಯ
ವೇದ್ಯ, ಹೊಮೀಯೋಪತಿ ಮತ್ತು ಯುನಾಸಿ
ಪಂಡಿತರುಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಸೇವೆ
ಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೇ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಗಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ
ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ್ಲಿ ನಂತರವಾದಿ ಆ ಅಸತ್ತಿಗೆ
ಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ
ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೇ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದರಾದರೆ ಅಗ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ೨೦ ಹೆಚ್.ಅಲ್ಯಾರೆಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಕಾರಾರದವರು ನಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಕಂಡಿತ್ತೂ ನಾಲುದು. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಭೇದನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಣ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುಂದಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಅಗಬೇಕು ಅಯಾ ತೊಲ್ಲೂಕನ ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೆಂದು ನಕಾರಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕು ನಿಷ್ಪಿಂದ, ಹಣ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ನಕಾರಾಯಿಮಾಡುವುದು ಬಹಳ

ನೂಕ್ತದೆಂದು ನನಗ್ನುನುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟನ್ನಿಂದ ನಕಾರ ದವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪಿಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅದ್ದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಹೋಲಿನೇ ಇಲಾಜಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರದು ಮಾತ್ರಾಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಗುವಿದಲ್ಲಿ. ನನ್ನ ತಾಫ್ಲಾಕಿನ ಒಂದು ವಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮಾರ್ಗದಿ ತಾಫ್ಲಾಕ್ ಕನಬಾಹೋಲಿ ಹಲಸಬೆಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಪಟ್ಟೆಲ್ ಶ್ರೀ ಕಾಡೇಗ್ರಾದ ಎಂಬುವರು ನುಮಾರು 130 ಎಳೆದೆಲೆಯಗುಣ, ನುಮಾರು 140 ಥಲಬಿಡಿತ್ತದ್ವಾ ಮಾರ್ಗಿನ ನಸಿಗಳು, ನುಮಾರು ವಿಳಂಬ ನಾವಿರ ಸರ್ವಸಸಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸದರಿ ರೈತನ ಕಳಿದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಲನ ಗುಂಡನ್ನು ಬಾಗಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮನೆಯವರಲ್ಲಾ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಹೂರ ಬಾಗಿಲಗೆ ಬೀಗಾಹಾಕ್ ಖದಾರು ಕುರಿಗಳನ್ನೂ ನುಮಾರು 150 ಮಾರಿನ ಹಲಗೆಗಳನ್ನೂ ಅಪರಿಸಿರು ತ್ವರೆ. ಹೋಲಿನೇ ಇಲಾಜಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ದೂರ ನ್ನಿತ್ತರೂ ತಾಫ್ಲಾಕ್ ಬೋಡ್ರ್ ಅಡ್ರಕ್ಸರ ಮತ್ತು ತಾಫ್ಲಾಕ್ ಬೋಡ್ರ್ ಸದನ್ಯರ ಮಾತ್ರಗೆ ಬಳಗಾದ ಹೋಲಿನೇ ಸದ್ಬೋಧನೆ ಕ್ರಮ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಈ ಬಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಲದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟೆಲ್ ಶ್ರೀ ಕಾಡೇಗ್ರಾದರ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದೂ ಇದುವರೆಗೆ ಶೋಲಿನೇ ಇಲಾಜಿಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಪಟ್ಟೆಲನು ಈಗ ತನ್ನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಹೊಗಲು ಹೆದುರ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ನಕಾರದ ಫೋರ್ಜೆಸ್ ಬಹಳ ತೋಜನೀಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ನಂಬಿಂದಪಟ್ಟಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗೆ ನಷ್ಟ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದ್ದೀ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶೀಧ್ಯಾ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರಾಪ್ತ ನವರು ಅರಿತಾನುರಿತಿಯವರು. ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ನಹ ಅನುಭವಣ್ಣಿ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಇವರು ಭೇಷಣವಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇವರು ಭೇಷಣ ವಾದಿದಾಗ, ನಂಜಾರಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೂಬಿನ ಹಾರ, ಮತ್ತು ಬೋಜನಕೂಟಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ಯಕೊಡದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ಕಪ್ಪೆ ನಪ್ಪೆಗ ಶೇಣು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವರ ಆ ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ನಿರಾರ್ಥಕವಾದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ನಾದನ್ನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಡಿ, ಜನಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಇವರು ಪಾತ್ರಗಾಗಿ ತಾರ್ಮಣದು ನಂಬಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಬಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ಕಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet tomorrow at 8-30 in the morning.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 7th July 1962.